J. H. Reinders, 9-35
1040 Sigsbee St. SE.,
City.

THE STANDARD BEARER

A Reformed Semi-Monthly Magazine

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICH.

Communications relative to subscription should be addressed to
R. SCHAAFSMA
524 Henry Ave., S. E.
Grand Rapids, Mich.

EDITORIAL STAFF
Editors—Rev. H. Hoeksema, Rev. G. M. Ophoff, Rev. Wm. Verhil, Rev. G. Vos
Associate Editors— Rev. A. Cammenga, Rev P. De Boer, Rev. M. Gritters, Rev. C. Hanko, Rev. B. Kok, Rev. G. Lubbers, Rev J. Vander Breggen, Rev. R. Veldman.

Communications relative to contents should be addressed to
REV. H. HOEKSEMA
1139 Franklin Street, S. E.,
Grand Rapids, Mich.

Vol. XIII, No. 7. Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich. JANUARY 1, 1937 Subscription Price, $2.00

MEDITATIE

Gloria In Altissimis Deo

En van stonde aan was er met den engel eene menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God en zeggende: Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in menschen des welbehagens.

Lukas 2:13, 14.

Gloria Deo!

Eere zij God!

Zoo klinkt de grondtoon in de volheid des tijds uit den mond van allen, die getuige waren van het "Woord, dat geschied is", als Bethlehems stal de geboorteplaats is geworden van Davids grooten Zoon.

Zoo zong reeds in blijde verwachting Maria: Mijne ziel maakt groot den Heere; en mijn geest verheugt zich in God, mijnen Zaligmaker. Zoo spreekt, zoodra zijn mond was geopend en zijn tong losgemaakt, de grijze vader van den machtigen voorlooper: Geloofd zij de Heere, de God Israels, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeg gebracht zijnen volke. Zoo gaan straks de herders naar Bethlehem, om te zien het "woord, dat er geschied is" en, terugkeerende, verheerlijken ze en prijzen ze God over alles, wat ze gehoord en gezien hadden. Zoo neemt, enkele weken later, Simeon het kindeke in zijne armen, heft zijn verschrompeld aangezicht naar den hemel en looft God, omdat zijne oogen Gods zaligheid hebben aanschouwd. En zoo belijdt op denzelfden dag ook de oude Anna den Heere.

Eere zijn God!

Zoo jubelen het ook de engelen voor de ooren van de verbaasde herders in Efratha's velden.

Wonderlijke verschijning! Schijnbaar vreemde tegenstelling: enkele armoedige, eenvoudige herders, en een gansche menigte des hemelschen heirlegers, jubelend in de schoonste accoorden ooit op aarde gehoord: Eere zij God! Konden dan deze hemelsche zangers geen geschikter moment kiezen voor hun verheven lofzang dan 't holle van den nacht? Was er dan voor 't uitgalmen van hun lied geen betere plaats dan de stille velden van Efratha? Vonden ze dan allicht geen beter, hun engelen-talent beter waardeerend en op rechten prijs stellend gehoor, in dien ze hun plaats hadden gekozen in het voorhof des tempels of voor 't paleis van den grooten Herodes, of ook, indien ze al zwevend boven de Heilige stad hun lofheid hadden doen hooren? En bovenal, zou niet gansch Jeruzalem op 't hooren van dit engelenlied, zijn heengegaan naar Bethlehem, om te zien het "Woord, dat er geschied" was, om hulde te bieden aan den Koning der eere, die aldaar geboren was? Moest dan dit lied der liederen schier tevergeefs worden uitgegalmd voor de ooren van enkele herders? . . . .

Vergis u niet!

't Was den engelen niet om effect te doen! Wel zongen ze dit lied voor de ooren der herders, maar ze stonden hier in de velden van Efratha toch welbewust voor het aangezicht Gods. Uit Hem en door Hem, maar ook tot Hem was allereerst en allermeest hun lied. 't Ging immers om God! Hun lied bedoelde immers begeleiding te wezen bij het Woord Gods, dat geschied was in Bethlehem. De hemelen waren gescheurd! God was nedergekomen tot de Zijnen! En de engelen, altijd vaardig lettend op 't Woord van Gods mond, hadden het vernomen van Hem, Die ook voor hen in de hoogste hemelen is, Wiens aangezicht ze daar aanschouwen met heilig beven, dat de dingen, waarin ze begeerig zijn in te zien, in vervulling waren getreden. En met blijdschap hadden ze 't Woord ontvangen van Hem, Wiens troon gevestigd is in den hemel, om uit te gaan en op aarde, 't terrein van den strijd, hun engelenhart uit te zingen. En zoo staan ze daar voor 't aangezicht Gods, Hem prijzende en zingende: Eere zij God!

Vreemde paradox, voorwaar: een machtig hemelkoor en enkele herders als hoorders!

Maar vergis u niet!

Was 't dan niet alles paradox in de volheid des tijds? Wat was dan het "Woord, dat geschied was", waarvan de engel des Heeren gesproken had tot de herders in dit nachtelijk uur? Waarin bestond dan die groote blijdschap, die al den volke wezen zou? Is er waarlijk een machtig teeken geschied van den hemel, dat een "boos en overspelig geslacht" zou kunnen bevredigen? De hemelsche boodschapper had gesproken van een Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids geboren. Doch waar was dan het teeken van zoo machtig wonder? Was er dan aan dezen Zaligmaker bijzondere gedaante en heerlijkheid, zoodat we Hem aanstonds zouden begeeren?. . . .

Waar is dan die eere Gods, waarvan de engelen zingen? Is er ook maar iets van te *zien*, opdat heel Jeruzalem, opdat ook Schriftgeleerden en Farizeën, opdat ook een boos en overspelig geslacht, dat een teeken zoekt, mag gelooven en aanbidden?

Een teeken, ja toch!. . . .

Doch een teeken is het, waaraan de wereld niets heeft, dat het zoekend ook des vleesches geen bevrediging biedt, dat voor hem, die wil *zien* om te gelooven geen teeken kan zijn.

Want, dit zal u een teeken zijn: gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe!

En zou dan het vleeschelijk Jeruzalem, indien het al, op het hooren van der engelen lof, zich naar Bethlehem gespoed had, bij het zien van dat schouwspel van armoede en ellende in Bethlehem's beestenstal, niet met bittere teleurstelling in het harte zijn teruggekeerd, om voorts uit te zien naar een anderen Zaligmaker, nog steeds vragend naar een teeken?. . . .

't Ging immers om de eere Gods!

En waar het gaat om de eere van den levenden God, daar is geen heerlijkheid van menschen te zien of te verwachten.

God in het vleesch!

De Zoon des Allerhoogsten in gelijkheid des zondigen vleesches!

De Heer van hemel en aarde in dienstknechtsgestalte!

Eere zij *God!*

God in de hoogste hemelen!

Hem zij de eer en de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid, om 't Woord, dat geschied is in Bethlehem!

Dat dan alle menschelijke pracht en praal verbleeke bij den glans van die Goddelijke majesteit, dat ieder schaamrood worde, die roemen wil in het vleesch. De eere van Hem, Die in de hoogste hemelen woont, van Wiens majesteit en heerlijkheid niemand aardsch gedenke, strale uit, alléén. . . .

Het kindeke ligt in de kribbe!

Dat de aarde dan zwijge en. . . .aanbidde!

Dat alle roem des vleesches verstomme! Daar in de kribbe ligt de Zaligmaker, doch Hij is niet der menschen maar Godes. Het teeken der doeken en der kribbe beteekent niet slechts, dat wij den Koning der eere niet konden voortbrengen, maar ook dat wij Hem niet konden ontvangen. Dat vleesch, die gelijkheid des zondigen vleesches, is wel van ons, doch Hij kon er in tabernakelen, alleen, omdat Goddelijk wonder het als een woonplaats voor Hem bereidde. Die kribbe is getuigenis, niet dat er dan toch een, zij het dan nog zoo'n klein en armoedig, plaatsje voor Hem door ons werd bereid, maar dat wij voor den knecht des Heeren hoegenaamd geen plaats hadden en dat, had het aan ons gelegen, wij Hem ook uit den stal nog hadden verdreven en de plaats in de kribbe Hem hadden ontzegd!

Eere zij God in de hoogste hemelen!

God is de Alleen-heerlijke! Want Hij is God in de hoogste hemelen! De God van alle, van oneindige volmaaktheden, de alleen goede, rechtvaardige, heilige, waarachtige, almachtige en alwijze God, die al Zijn welbehagen doet. En Hij, de Onzienlijke, heeft eeuwiglijk gewild Zijne heerlijkheid te openbaren, opdat alle schepsel Hem, maar dan ook alléén Hem, als God zou kennen en als de alleen-Heerlijke zou prijzen, Zijn lof zou vertellen. Daarom wil Hij maar dan ook juist Hij en niemand meer, gekend worden als de Zaligmaker, Die uit den dood het leven bereid, Die de goddeloozen rechtvaardigt en vrede schept, daar, waar geen vrede kan zijn. Daarom heeft Hij gewild van voor de grondlegging der wereld, dat in dit Kindeke, dat daar thans in de kribbe terneder ligt, alle volheid wonen zou, dat Hij, als Eerstgeborene uit de dooden in alles de eerste zou zijn, dat eeuwiglijk al de volheid der Goddelijke heerlijkheid dóór Hem ons zou toestralen. . . .

Zwijge dan alle vleesch in Bethlehem!

Het teeken zij, maar dan ook *het* teeken, het zien waarvan geen ruimte laat voor menschelijke wijsheid en macht: gij zult het kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe!

Eere zij *God!*

De eere van alles, wat dit Kindeke is, van alles, wat door Hem tot openbaring zal komen, als Hij straks woorden des eeuwigen levens spreekt, als Hij zal ondergaan in de duisternis van bangen kruisdood en Zijne ziel zal stellen tot een rantzoen voor velen, als Hij in heerlijkheid zal worden opgewekt ten derden dage om onze rechtvaardigmaking, als Hij zal verhoogd worden in de hemelen, aan de rechterhand des Vaders, als Hij Zijn Geest zal uitstorten over alle vleesch en Zijn Koninkrijk zal vestigen in gerechtigheid, als zondaren door Zijne genade zich in verbrokenheid des harten en verslagenheid des geestes op de knieën werpen voor den troon der genade, als Hij zal wederkomen om te oordeelen de levenden en de dooden en alle dingen nieuw zal maken, als alle knie voor Hem zich buigen zal en alle tong belijden zal, dat Jezus de Heere is

Er zij in dit alles niets van den mensch!

Het zij dan alles, van het begin tot het eind, eene openbaring van den alleen-heerlijken God, Die alleen wonderen doet, Die dooden levend maakt en de dingen, die niet zijn, roept alsof ze waren.

Dat dan ook thans, door het geloof, de Kerke des Heeren in het midden der wereld de zuiverheid van der engelen loflied onvermengd beware!

Dat zij naar Bethlehem ga, om te zien het "Woord, dat er geschied is", het Woord des levenden Gods, om bij het teeken van het Kindeke in de kribbe in aanbidding, loutere aanbidding neer te vallen en in te stemmen met het loflied dezer heirscharen uit den hemel:

Eere zij God!
In de hoogste hemelen!
Gode alléén!

Gode zij de glorie!

Ook dan, als er vrede op aarde zal komen!

Vrede op aarde! Maar dan ook Gods vrede, den vrede, die alle verstand te boven gaat, vrede door dit Kindeke en daarom als openbaring van de heerlijkheid des Heeren; vrede, waarin de wijsheid en de macht des menschen part noch deel heeft en waarvan dit altijd nog het teeken zal zijn: gij zult het kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe!

Ook hier de paradox!

Voor wie de kribbe van Bethlehem zou willen veranderen in een praalbed der wereld, om alzoo den Vredevorst hulde te bieden, wordt deze "vrede op aarde" een *fata morgana*, een ijdele hope, altijd weer vervliegend in bittere teleurstelling.

Of heeft dan deze Vredevorst het niet Zelf verkondigd, dat Hij niet is gekomen om vrede te brengen op aarde, maar het zwaard? Sprak hij het niet uit, dat juist om Zijns Naams wille de eene broeder tegen den anderen zou opstaan, vader tegen zoon en zoon tegen vader, moeder tegen dochter en dochter tegen moeder? Is het niet het woord van Hem, van Wien de engelen zongen, dat Hij vrede op aarde zou brengen, dat niemand Zijn discipel zou kunnen zijn, die niet zou kunnen haten vader of moeder of broeder of zuster om Zijns Naams wil? O, 't is altijd weer de ergernis van het teeken, de ergernis, die straks nog verscherpt wordt in het teeken des kruises: Gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe!

Of getuigt niet dit teeken altijd weer tegen een wereld, die zelf voor dezen Vredevorst meent plaats te moeten bereiden?

Heeft men dan niet, in eigen gerechtigheid roemend, met eigen vroomheid zich vleiend, in 't moderne Christendom de schamele kribbe veranderd in een prachtbed van menschelijke wijsheid en macht? En is het niet juist, omdat men het teeken der kribbe niet ziet, dat ieder naar Bethlehem zich spoedt, om een Vredevorst te aanbidden, waarin men zichzelven kan huldigen, een Vorst des vredes, ja, maar die afhangt van menschen om Zijn vrederijk te stichten? En getuigt niet het teeken der kribbe luide tegen dit pogen om de eere Gods te verkeeren in de eere des menschen, in oorlog en gerucht van oorlog, in opstand en revolutie, in haat en nijd, in moord en doodslag? En is niet de "vrede op aarde" een schier hopeloos ideaal geworden?

Vrede op aarde!

Ja, maar dan Gods vrede! Vrede met God, vrede van God, vrede door God, vrede in God, vrede als harmonie met den levenden God, Die waarlijk God is en niemand meer!

Die vrede is gerealizeerd in dat Kindeke in de kribbe. Want Hij *is* onze vrede, God en mensch, God met ons, Immanuel, de centrale verwerkelijking van Gods woning des vredes met ons, van 't verbond der vriendschap, dat Hij Zich van eeuwigheid heeft gedacht. En Hij *maakt* vrede en door Hem maakt God vrede met ons. Hij maakt vrede in het bloed des kruises, want God was in Hem de wereld met Zichzelven verzoenende, hunne zonden hun niet toerekenende; Hij maakt vrede, als Hij Zijne vrede doet indalen in onze harten en het Woord Zijns vredes tot onze harten spreekt. . . .

Vrede op aarde!

Straks komt Hij weer. . . .zonder het teeken van de kribbe!

Dan schenkt Hij ons eeuwiglijk vrede in de volle aanneming tot kinderen, in de volle overwinning over zonde en dood!

Dan schept Hij den eeuwigen vrede op de nieuwe aarde!

Dan regeert Hij eeuwiglijk als Gods Vredevorst!

Eere zij God!

Soli Deo gloria!

Ook als gij en ik deelgenooten mogen worden van dien eeuwigen vrede!

Want immers, naar de beste lezing zongen de engelen in Efratha's velden: vrede op aarde *in menschen des welbehagens!*

En dat is particulier!

Particulier, niet alsof gij en ik er over zouden beslissen, wie van dezen vrede deelgenoot zou worden; niet alsof de engelen zongen: vrede op aarde in menschen, die in vrede behagen hebben, in menschen van goeden wil. Dan toch zou op dit punt de eere Gods nog weer veranderd worden in den roem des menschen. Dan zou het teeken van de kribbe toch weer veranderd worden in een bed van purper. Neen, de engelen zongen niet van des menschen, maar van Gods eeuwig welbehagen. Hij had, niet om u of om mij,

niet omdat wij ons onderscheidden, maar om Zijns Naams wille, eeuwiglijk behagen in ons!. . . .

En in die menschen des welbehagens werkt Hij Zijnen vrede!

Naar en door Goddelijk vrije genade!

Daarom is 't eeuwig einde van ons lied: Eere zij God!

In de hoogste hemelen!

H. H.

EDITORIALS

The Westminster Standards Adopted

The Presbyterian Church of America held its second general assembly in November of this year in the city of Philadelphia. We are informed that the assembly adopted the Westminster Standards as its official Confession and rejected, therefore, the revision of 1903.

In this we do rejoice and because of this we congratulate the newly organised Presbyterian Church.

Our joy would be full if we could also be assured that the Presbyterian Church of America actually maintained one hundred percent the contents of its own adopted Standards; and if we could feel that it purposes to apply them and uncompromisingly bring them into practice.

But of this we cannot be sure. And for this we are sincerely sorry.

On the contrary, as I have expressed it repeatedly, I am convinced that the new Church is not honest over against herself and her Confessions. Premillennarianism and dispensationalism, even though the *extreme* dispensationalism of Scofield may probably be avoided, are not in harmony with the Westminster Standards.

Yet, The Presbyterian Church of America takes the stand that there is no conflict between the two, and that Premillennarian brethren can very well be office-bearers, ministers, elders and deacons on the basis of the Westminster Standards.

At the meeting of the general assembly even a little friendly political gesture was made to assure the Premillennial brethren that everything was peace and harmony. Dr. Van Til nominated the Rev. J. Oliver Buswell of Wheaton College for the office of moderator of the assembly. The *Guardian* informs us that Dr. McIntire, the same who was incensed against the Rev. R. B. Kuiper because of his statements in connection with the examination of certain students on their stand regarding Premillennialism, understood the gesture and emphasized it by stating that he "rejoiced that he could second the nomination because Dr. Buswell was a premillennarian and his election would reassure those who felt that premillennarians were not welcome in The Presbyterian Church of America".

And Dr. Machen in his speech, as retiring moderator, to Dr. Buswell, stressed the point once more "that the presence of premillenarians in the ministry and eldership and deaconate had never been opposed in any way, shape or manner by anyone in the church."

Wisely, under the circumstances, the assembly rejected a proposed amendment "that the Presbyterian Church of America does not interpret any part of the Westminster Confession of Faith or Catechisms as being opposed to the Premillennial view".

Did the commissioners, who proposed this amendment, perhaps, feel that such an interpretation of the Westminster Standards, opposed to Premillennialism, is, indeed, possible, even probably correct?

Again, I am convinced that The Presbyterian Church of America is unfaithful in the maintenance and application of its own adopted Standards, because it refuses to discipline Free Masons and leaves this matter to the individual conscience.

Does not The Westminster Confession teach us as follows:

"A lawful oath is a part of religious worship, wherein, upon just occasion, the person swearing solemnly calleth God to witness what he asserteth or promiseth; and to judge him according to the truth or falsehood of what he sweareth.

"The name of God only is that by which men ought to swear, and therein it is to be used with all holy fear and reverence; therefore to swear vainly or rashly by that glorious and dreadful name, or to swear at all by any other thing, is sinful and abhorred." ? ch. 22.

And does it not give the keys of the kingdom of heaven to be exercised to the officebearers of the church in ch. 30?

Now, then, I will quote one of the oaths required to become an apprentice of Freemasonry:

"I,——, of my own free will and accord, in the presence of God Almighty *and this worshipful lodge* (I underscore, H.H), erected to Him and dedicated to the Holy Saints John, do hereby and hereon (Master presses his gavel or hand on candidate's hand) most solemnly and sincerely promise and swear that I will always hail, forever conceal and never reveal any of the secret arts, parts or points of the hidden mysteries of Freemasonry which may have been heretofore, or shall be communicated to me as such, to any person or persons whatsoever, except it be to a true and lawful brother Mason, or within the body of a just and lawfully constituted lodge of Masons, nor unto him nor them until by strict trial, due examination or lawful information, I shall have found him or them as lawfully entitled to them as I am myself. I furthermore promise and swear that I will not write,

print, paint, stamp, stain, cut, hew, mark or engrave them on anything movable or immovable, capable of receiving the least impression of a sentence, syllable, word, letter or character, whereby they may become legible or intelligible to any persons under the canopy of heaven, and the secrets of Freemasonry be thus unlawfully obtained by my unworthiness.

"All this I most solemnly and sincerely promise and swear, with a firm and steadfast resolution to keep and perform the same, without the least equivocation, mental reservation or secret evasion whatsoever; binding myself under no less penalty than that of *having my throat cut from ear to ear, my tongue torn out by its roots and buried in the rough sands of the sea, at low water mark, where the tide ebbs and flows twice in twenty-four hours, should I in the least knowingly or unwittingly violate or transgress* this my Entered Apprentice obligation. (I underscore, H.H.) So help me God and keep me steadfast. (In token of your sincerity of purpose in these solemn engagements, you will kiss the Holy Bible, now open before you.)"

There are worse oaths than the above quoted.

But what think ye, must it be left to the individual conscience whether a man shall be a member of the Church and at the same time a member of the Church of Jesus Christ, and, perhaps, a minister of the Word in that Church?

And does not The Presbyterian Church of America openly refuse to apply the Westminster Standards she adopted, when she allows Freemasons to be members and officebearers, and fails to discipline them?

Rev. Van Halsema, knowing the facts, piously writes in *De Wachter* of Dec. 9:

"Een kerk, die leeft, strijdt.

"Zij het jonge zusje moedig als een leeuwin, oprecht als een duif, voorzichtig als een slang".

Nice words, indeed!

But not really brotherly to "zusje"!

H. H.

IN MEMORIAM

Den 19den December, onsliep in haar Heer en Heiland onze geliefde Echtgenoote, Moeder, Grootmoeder

MRS. C. MEYER

in den ouderdom van 72 jaren.

Ons verlies was haar gewin. Haar begeerte was ontbonden en na bij Christus te zijn.

Mr. C. Meyer

Mr. and Mrs. Bert Dyk,
nee—Groeneveld

Mrs. and Mrs. John Groeneveld,
nee—Doornbos

Twee Kleinkinderen

Samenwerking Met Rusland en Gemeene Gratie

't Klinkt wel wat wonderlijk, dat samenwerking met Rusland in den "strijd der geesten" zou kunnen worden bepleit op grond van Dr. Kuyper's Gemeene Gratie, maar 'k las hierover een enkel woord in *De Reformatie* van 27 Nov. 1. 1. in de rubriek "Stemmen Uit Onze Kerken".

De verzorger dier rubriek, W. d. Z., haalt een paragraaf aan uit "De Groene Amsterdammer", geschreven door Prof. Dr. Ph. Kohnstamm. Deze schreef over de vraag: "Godsdienstige bezwaren tegen de erkenning van Sovjet-Rusland?" Hij had blijkbaar eerst onderzocht of er in Rusland op godsdienstig gebied eene verandering ten goede kan worden geconstateerd. Doch de argumenten, die voor een bevestigend antwoord op deze vraag worden aangevoerd, hadden Dr. Kohnstamm niet kunnen overtuigen. En dan volgt de paragraaf, die in *De Reformatie* werd weergegeven:

"Maar gesteld nu eens, dat wij hier slechts met een schijn-bekeering hebben te doen; dient dan de niet-erkenning op grond van onverzoenlijke tegenstelling van wereldbeschouwing en geloof te worden geëischt? Wij raken hier aan een bij uitstek moeilijk theologisch vraagpunt. Het is niet minder dan dat, of er zoo iets bestaat als een 'natuurlijke moraal', een 'natuurlijk recht', of—om in de taal van Dr. A. Kuyper te spreken—of er een 'gemeene gratie' naast de 'bijzondere' te onderscheiden valt. In meer algemeen bekende termen kan men zoo ongeveer zeggen: is er een gebied, waar Christen en humanist elkander ontmoeten en steunen, en waar zij in een gemeenschappelijk front staan tegenover de aanhangers van het Geweld, van den Oppersten Machtsmensch? Ik meen inderdaad—zonder dit hier nader te kunnen argumenteeren—dat dit het geval is! Ja, ik ga verder, en ben overtuigd, dat in de eerstkomende halve eeuw de groote strijd der geestenen naar te vreezen is niet van de geesten alléén— zich in deze formatie zal voltrekken"."

De lezer zal merken, dat, indien zich de voor de deur staande strijd der geesten zich aldus zal voltrekken, dat Christendom en schijn-bekeerd Bolsjewisme zich zullen aaneen sluiten, om op te trekken tegen Fascisme en Nationaal Socialisme, en dat wel in naam en op grond der "gemeene gratie", dan staan wij buiten dezen bond en ook buiten deze worsteling. Wij zullen dan waarschijnlijk den aldus gevormden bond moeten bestrijden.

Wat zou ook zulk een "worsteling der geesten" beteekenen?

Intusschen zal het o.i. moeilijk aan te toonen zijn, tenzij men zou kunnen bewijzen, dat God Zijn "gemeene gratie" geheel van Rusland onttrokken heeft,

waarom zulk een alliantie op grond van Kuyper's gemeene gratie niet mogelijk en te rechtvaardigen zou zijn. Is er op grond van die "gemeene gratie" geen vriendschapsverbond Gods met de goddelooze wereld? En waarom zou zich de "gemeene gratie"-Christen dan aan zulk een alliantie, als door Dr. Kohnstamm wordt bepleit, onttrekken?

Het moeilijke van dit "theologisch vraagpunt" bestaat m.i. veeleer daarin, dat er geen bijzondere reden bestaat op den grondslag der "gemeene gratie", waarom men zich nu juist zou verbinden met een schijnbekeerd Rusland, om het Fascisme en nationaal Socialisme te lijf te gaan. Deze laatsten zijn toch ook vruchten van "gemeene gratie"?

Of, in 't algemeen de vraag gesteld: is het niet moeilijk in te zien, hoe er ooit een worsteling der geesten zal plaats hebben op het "terrein" der "gemeene gratie"?

Intusschen merkt W. d. Z. bij deze paragraaf op:

"Al dient samenwerking met andersdenkenden o.i. op zeker gebied binnen bepaalde grenzen en met inachtneming van eigene beginselen niet altoos te worden afgekeurd,—een samenwerking met Rusland tegen het Fascisme is toch wel heel erg! En dat nog wel op grond van denkbeelden van Dr. Kuyper! Wanneer Dr. Kuyper geweten had, dat zijne leer van de gemeene gratie daartoe zou gebruikt worden, dan zou hij zich wel wat duidelijker en wellicht ook iets principiëeler hebben uitgedrukt.

"Dat zijn opmerkingen dus verduidelijking en principiëeler verdieping van noode hebben, blijkt uit het hier aangehaalde voorbeeld van misbruik overduidelijk".

Het zou in elk geval de moeite waard zijn, indien men, inplaats van altijd maar weer te spreken van misverstand en misbruik van Dr. Kuyper's gemeene gratie-leer, eens duidelijk aantoonde, dat b. v. het door Dr. Kohnstamm voorgestelde plan een misbruik maken is van de "gemeene gratie".

Aan verduidelijking dier leer is, dunkt mij, geen behoefte. Als we er nog wat "principiëeler verdieping" van krijgen, zinken we heelemaal weg.

De redactie der *Reformatie* voegt aan dit alles nog het volgende toe:

"Wie voor ons gelooven, dat Prof. Kohnstamm de meening van Dr. Kuyper geen recht doet. Vraagpunten als 'natuurlijke moraal', 'natuurlijk recht' zijn andere dan dat der 'gemeene gratie'; waarbij nog komt, dat de onderbouw van dit 'leerstuk' bij Dr. Kuyper in strijd komt met elke theorie omtrent 'natuurlijk recht' etc. Toch is kennisneming van deze uiting goed; ze illustreert een bekend misverstand en toont daarvan de gevaren. Gelijk ook die van de 'terreinenleer'."

Het wordt tijd, dat we eens een boek of brochure krijgen over "Het recht Verstand Van De Gemeene Gratie-Leer van Dr Kuyper". Die leer schijnt zooveel aanleiding te geven tot "misverstand", en dat wel bij eenvoudigen en geleerden beide, dat de vraag niet ongerijmd is of het maar niet beter ware alleen hierom die theorie af te schaffen.

Door zulk eene afschaffing zou er toch immers geen greintje gereformeerde waarheid verloren gaan?

Ik zie met verlangen uit naar meer licht, straks ontstoken door de "commissie van acht".

H. H.

Over Gods Vrijmacht En De Zondige Daad

Een artikel in *De Wachter* van 9 Dec. 1. l., waarin bovenstaand onderwerp wordt aangeroerd, bewoog mij om nog eens weer op te zoeken, wat de "Gereformeerde vaderen" hierover geschreven hebben. Als Gereformeerden stellen wij in die kwestie groot belang. En met name is dit het geval met ons, Protestantsche Gereformeerden, die men immers gaarne in de schoenen schuift, dat zij leeren, dat God de auteur van de zonde is, en dat zij de verantwoordelijkheid des menschen loochenen.

Nu denk ik altijd: *ex ungue leonem*, aan den klauw kent men den leeuw. En de klauw, die ons in deze beschuldigingen bedreigt, is een zeer oude, en hij behoort tot den Pelagiaanschen leeuw. Die gedachte troost. Als men ons aanvalt met dergelijke beschuldigingen, dan zijn wij in elk geval in goed gezelschap, want alle Gereformeerden moesten dezelfde aantijgingen hooren.

Maar daarom wordt men wel eens temeer gedrongen, om dat gezelschap zoo nu en dan nog eens weer op te zoeken en die vaderen te raadplegen, hoe zij de verhouding van Gods vrijmacht tot de zondige daad des menschen voorstelden, en hoe het kwam, dat de vijanden van hunne voorstelling aanleiding in hun leer vonden, om hen te beschuldigen, dat ze God tot Werkmeester van de zonde maakten.

En het artikel in *De Wachter*, waarvan ik boven gewaagde, prikkelde mij om het thans nog eens te doen. Het artikel is een uit de reeks over "Goddelijke Souvereiniteit en Menschelijke Verantwoordelijkheid", van de hand van Ds. D. Zwier.

Het bepaalde gedeelte, dat bijzonder mijne aandacht trok, haal ik hier aan:

"Nadat we dus gezien hebben, wat de zonde niet en wat de zonde wel is, zal het ons ongetwijfeld ten minste iets duidelijker worden, hoe wij ons Gods bestuur over en Zijn medewerking in des menschen zondig denken, willen en handelen hebben voor te stellen.

"We zullen nu begrijpen, wat onze oude Gerefor

meerde schrijvers bedoelden, als ze zeiden, dat we wel moeten onderscheiden tusschen de *daad, die in de zonde is, en de zonde, die in de daad is.*

"Dat is inderdaad kort en krachtig, maar tevens helder en juist gezegd.

"De daad, die in de zonde is, is uit God, maar de zonde, die in de daad is, is uit den mensch.

"De mensch denkt en spreekt en handelt, en het is God, die den zondaar daartoe alle leven en kracht verleent. In Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij. Geen oogenblik kunnen wij in onszelf bestaan. Al de kracht, die wij tot denken, spreken en handelen van noode hebben, ontvangen we van God. Ook de zonde geschiedt dus met goede krachten die God ons geeft.

"De daad, die in de zonde is, is op zich zelf goed.

"God verleent daartoe den mensch de noodige kracht.

"Maar natuurlijk verleent Hij die kracht niet met het doel, dat de mensch daarmee zou zondigen. Integendeel, Hij schenkt die kracht, opdat de mensch ze zou gebruiken overeenkomstig Zijnen heiligen wil. Maar wijl des menschen natuur door de zonde verdorven is, gebruikt de zondaar die goede kracht in den dienst van satan. Die zonde komt op uit het booze hart des menschen. In zijn hart heerscht van nature vijandschap tegen God en die vijandschap openbaart zich in het ingaan met zijn wil tegen den wli Gods wil. Voor dat zondig willen en handelen is de mensch alleen en ten volle verantwoordelijk.

"De zonde, die in de daad is, is niet uit God, maar uit den mensch.

"Ze is immers, gelijk we boven gezien hebben, geen eigenschap, die tot het wezen van den mensch behoort. Ze is geen schepsel Gods. Ze heeft niet God tot Auteur. Wat God maakt en doet is altijd goed.

"Het denken en willen zijn wezenlijke eigenschappen van den mensch. Ze behooren tot zijn menschzijn. Maar het zondige in dat denken en willen is een bijkomstige hoedanigheid, die geheel en al ligt voor 's menschen rekening.

"Zoo verstaan we, dat God de Heere, zeer zeker inwerkt in het menschelijk willen en handelen, ook waar het zich tegen Hem keert, maar dat Hij van dat zondige niet de Auteur is."

Toen ik dit las, kwam de vraag bij mij op: is dat nu de voorstelling der Gereformeerde vaderen? Is het geen in bovenstaande aanhaling geboden wordt nu de verklaring van hetgeen zij bedoelden, als ze zeiden, dat we moeten onderscheiden tusschen de daad, die in de zonde is, en de zonde, die in de daad is?

Indien ze waarlijk niet meer zeiden, dan hetgeen Ds. Zwier hier schrijft, dat ze bedoelden, hoe kon dan iemand ter wereld het in zijn hoofd krijgen, om hen te beschuldigen, dat ze God tot Auteur der zonde maakten? Ds. Zwier verklaart, dat de *kracht* tot denken en handelen van God komt. Maar wie zou dat nu willen ontkennen? Zou er een Pelagiaan kunnen gevonden worden, die ontkent, dat alle kracht tot denken en spreken en handelen van God den mensch toekomt? Of wie zou ooit er aan denken, om te beweren, dat die kracht niet goed is? Als de zaak metterdaad zoo eenvoudig is, dan bestaat er geen probleem. Dan kan de vraag nooit opkomen: hoe kunnen we, in het licht van de belijdenis, dat God souverein is, ook over de zondige daden des menschen, aan het gevaar ontkomen, om God als de Auteur der zonde voor te stellen?

Bovendien is het opvallend, dat Ds. Zwier het gezegde der vaderen, dat we moeten onderscheiden tusschen de daad, die in de zonde is, en de zonde, die in de daad is, verandert in de onderscheiding: *de kracht tot de daad der zonde en de zondige daad.*

Dat is echter een ontwijken van de eigenlijke kwestie, geen oplossing.

De vraag is, niet of God de kracht ook tot de zondige daden der menschen verleent, maar of Hij het denken en willen en handelen dier zondige menschen ook op elk moment zoo souverein bestuurt, *dat bepaalde zondige daden met noodzakelijkheid volgen.*

En ik zocht nog eens op, wat de gereformeerde vaderen op deze vraag antwoorden.

We laten eerst Calvijn spreken.

In zijn Institutie, Eerste Boek, XVI, 6 lezen we: "Maar daar wij weten, dat de wereld voornamelijk om het menschelijk geslacht is geschapen, zoo moeten wij ook in derzelver regeering dit einde opmerken. De profeet Jeremia roept (10:23): Ik weet, Heere, dat bij den mensch zijn weg niet is, noch bij den man, dat hij zijn treden richt. En Salomo (Spr. 20:24): De treden des mans zijn van den Heere, en hoe zou een mensch zijn weg richten? Laat hen nu zeggen, dat de mensch door God wordt bewogen volgens de neiging zijner natuur, maar dat hijzelf de beweging wendt waarheen hij het goedvindt. Maar zoo dit naar waarheid werd gezegd, dan zou bij den mensch het goeddunken zijner wegen berusten. Mogelijk zullen zij dit ontkennen, omdat hij zonder Gods kracht niets vermag. Maar daar het blijkt, dat de Profeet en Salomo niet alleen de macht, maar ook de verkiezing en de beschikking aan God toeschrijven, ontwikkelen zij zich geenszins hieruit. En deze lichtvaardigheid der menschen, die zichzelven een doel voorstellen, zonder op God te zien, alsof zij door Zijne hand niet worden geleid, bestraft Salomo op een andere plaats (Spr. 16:1) treffend: De overlegging des harten, zegt hij, is van den mensch, maar de voorbereiding der tong is van den Heere."

Calvijn heeft het hier nog wel niet over de zondige daden des menschen, maar dan toch in het algemeen over Gods voorzienig bestuur in verband met de daden der redelijke schepselen. En het is duidelijk, dat hij de voorstelling, alsof alleen de kracht van God kwam, verwerpt, en er nadruk op wil gelegd hebben,

dat ook "de verkiezing en beschikking" aan God moet worden toegeschreven.

Het is echter bekend, dat Calvijn niet aarzelt om dit ook toe te passen op de zondige daden der menschen. Zoo schrijft hij in cap. XVIII, 1 van hetzelfde boek zijner Institutie: "Dat nu de menschen niets doen dan volgens den verborgen wil van God, en geen ontwerp beramen dan hetgeen Hijzelf reeds bij Zichzelven besloten heeft en door Zijn verborgen bestuur vaststelt, wordt door ontelbare en duidelijke getuigenissen bewezen. Hetgeen wij voorheen uit den Psalm hebben aangehaald, dat God doet al, wat Hij wil, moet ongetwijfeld worden toepasselijk gemaakt op alle handelingen der menschen. Indien God de zekere besteller is van oorlogen en vrede, gelijk daar gezegd wordt, en dat zonder eenige uitzondering, wie zal dan durven zeggen, dat de menschen zonder Zijn weten en toedoen, door een blinde beweging doelloos worden gedreven? Maar in bijzondere voorbeelden zal meer licht zijn. Uit het eerste hoofdstuk van Job weten wij, dat de satan zich voor God stelt om bevelen te ontvangen, zoowel als de Engelen, die Hem gehoorzamen; hij doet zulks wel op een andere wijze en tot een ander einde, maar echter zóó, dat het blijkt dat hij niets kan ondernemen dan met den wil van God. En schoon daarna een bloote toelating om den heiligen man te kwellen, schijnt voorgesteld te worden, zoo besluiten wij, daar dit gezegde waar is (Job 1:21): De Heere heeft gegeven de Heere heeft genomen, het is geschied gelijk God gewild heeft,—dat God evenwel de oorzaak is geweest van die beproeving, waarvan de satan en de afschuwelijke roovers de dienaars zijn geweest. De satan tracht den heiligen man door wanhoop tot razernij te drijven: de Sabeërs vliegen wreed en goddloos tot den roof van eens anders goed. Job erkent, dat hij van Godswege van al zijnen rijkdom beroofd en arm gemaakt is, omdat het God zoo behaagd had. Derhalve, wat ook de menschen, ja zelfs de satan uitvoeren, houdt echter God het roer in handen, om hunne pogingen te richten tot het ten uitvoer brengen van Zijne oordeelen. God wil, dat de trouwelooze koning Achab zal misleid worden; de duivel biedt hiertoe zijn dienst aan; hij wordt gezonden met het bepaalde bevel, dat hij een leugengeest zij in den mond van alle profeten (I Kon. 22:20vlg.). Indien de verblinding en onzinnigheid van Achab een oordeel Gods is, zoo verdwijnt het verdichtsel eener bloote toelating, omdat het belachelijk zijn zou, dat een rechter alleen zou toelaten en niet tevens besluiten wat hij wilde gedaan hebben, en zijnen dienaren de uitvoering bevelen. De Joden hebben het voornemen Christus te doen sterven; Pilatus en de krijgsknechten zijn hun razende begeerte ter wille. En nochtans bekennen de discipelen in hun plechtig gebed, dat alle goddeloozen niets anders gedaan hadden dan hetgeen Gods hand en raad had besloten (Hand. 4:28). Gelijk Petrus reeds tevoren verkondigd had, dat hij naar Gods bepaalden raad en voorkennis is overgeleverd geweest om gedood te worden; alsof hij zeide, dat God (voor Wien van den beginne niets is verborgen geweest) wetens en willens bepaald heeft, hetgeen de Joden volvoerd hebben. Gelijk hij het elders (3:18) herhaalt, zeggende: God, Die het van tevoren door Zijne Profeten heeft verkondigd, dat de Christus lijden zou, heeft het alzoo vervuld. Absalom, door een ontuchtige gemeenschap het bed van zijnen vader verontreinigende, begaat een verfoeielijke schanddaad (II Sam. 16:22); God echter verklaart, dat dit Zijn werk is; want de woorden luiden (12:12): Gij hebt het in het verborgen gedaan, maar Ik zal het doen in het openbaar en voor deze zon. Jeremia verklaart, dat al de wreedheid, die de Chaldeërs in Judea bedreven, Gods werk was (50:25). Om welke reden Nebukadnezar de dienstknecht Gods wordt genoemd. . . . Die matig in de Schriften zijn geoefend, zien, dat ik uit vele voorbeelden slechts weinige heb bijgebracht om der beknoptheid wil; waaruit echter meer dan genoegzaam blijkt, dat zij beuzelen en raaskallen, die in de plaats van de Voorzienigheid Gods een bloote toelating stellen, alsof Hij op een verhevene plaats gezeten, de toevallige uitkomsten verwachtte, en zoo Zijne oordeelen afhankelijk waren van het goedvinden der menschen".

Dit is zeker heel iets anders dan de voorstelling, dat God den goddeloozen slechts goede kracht verleent, om te denken, te spreken en te handelen, en dat zij die goede kracht gebruiken in den dienst der zonde. Calvijn aarzelt niet om de schanddaad van Absalom Gods werk te noemen, evenals de wreedheid der Chaldeën Gods werk was. Ook leert hij onomwonden, dat God de *oorzaak* was van het werk van satan en de roovers, die Job deden lijden.

Op een andere plaats, XVIII, 2 van hetzelfde hoofdstuk en boek, schrijft Calvijn: Evenzoo verkondigt Hij bij Jesaja (10:9), dat Hij tegen dit bedriegelijk volk de Assyriërs zal zenden, en hun bevel geven om den roof weg te nemen en den buit te deelen. Niet dat Hij de goddelooze en verstokte menschen leeren wil vanzelf Hem te gehoorzamen, maar omdat Hij hen neigen zal om Zijne oordeelen uit te voeren, even alsof zij Zijne bevelen in hunne harten hadden ingegrift. Hieruit blijkt, dat ze door een gewisse beschikking Gods zijn gedreven geweest. Ik stem wel toe, dat God dikwijls in de verworpenen werkt door middel van den dienst des satans, maar zóó, dat de satan zelf door zijn aandrijven zijn werk verricht en zoo ver volvoert als het hem gegeven is. Een booze geest verschrikt Saul; maar er wordt gezegd, dat hij van God kwam (I Sam. 16:4), opdat wij zouden weten, dat Sauls razernij van Gods rechtvaardige wraak voortkwam. Ook wordt er gezegd, dat dezelfde satan de zinnen der ongeloovigen verblindt II Cor. 4:4); maar vanwaar dit anders dan dat eene kracht der dwaling van God zelf gezonden wordt, opdat zij, die aan de waarheid weigeren te gehoorzamen, de leugens gelooven? . . . . Maar om

dat in het tweede boek, waarin wij zullen handelen over den vrijen of dienstbaren wil des menschen, dit stuk wederom zal moeten behandeld worden, dunkt mij nu met weinig woorden zooveel als de gelegenheid vereischte te hebben gezegd. Zij de korte inhoud daarvan deze: dat als de wil van God gezegd wordt de oorzaak aller dingen te zijn, Zijne voorzienigheid wordt gesteld tot een Bestuurster over alle raadslagen en handelingen der menschen, zoo, dat zij niet alleen haren invloed uitoefent in de verkorenen, die door den H. Geest worden geregeerd, maar ook de verworpenen dwingt tot gehoorzaamheid".

We zullen het voor ditmaal hierbij eerst laten.

Zeker is het, dat voor Calvijn de souvereine beschikking Gods over de zondige daden der menschen veel meer beteekende, dan dat God aan den mensch goede krachten schenkt, waardoor hij kan willen denken, handelen en spreken.

De wil Gods is voor den hervormer van Geneve de oorzaak aller dingen.

H. H.

Katholiek En Heilig

Ik geloof een heilige, katholieke kerk. Zoo beleed reeds van zeer vroege tijden de kerk in de wereld aangaande zichzelf en zoo beleed de geloovige aangaande de gemeenschap, waarvan hij zich een levend lidmaat wist door de genade van zijn Heer over hem. En van deze Kerk belijdt de Gereformeerde Christen ook thans nog: "Wij gelooven en belijden eene eenige Katholieke of algemeene Kerk, dewelke is eene heilige vergadering der ware Christ-geloovigen, alle hunne zaligheid verwachtende in Jezus Christus, gewasschen zijnde door Zijn bloed, geheiligd en verzegeld door den H. Geest. Deze Kerk is geweest van den beginne der wereld af, en zal zijn tot den einde toe; gelijk daaruit blijkt, dat Christus een eeuwig Koning is, dewelke zonder onderdanen niet zijn kan. En deze heilige Kerk wordt van God bewaard, of staande gehouden, tegen het woeden der geheele wereld; hoewel zij somwijlen een tijd lang zeer klein en als tot niet schijnt gekomen te zijn in de oogen der menschen; gelijk zich de Heere ge durende den gevaarlijken tijd onder Achab, zeven duizend menschen behouden heeft, die hunne knie voor Baäl niet gebogen hadden. Ook mede is deze heilige Kerk niet gelegen, gebonden of bepaald in eene zekere plaats, of aan zekere personen, maar zij is verspreid en verstrooid de geheede wereld; nochtans tezamen gevoegd zijnde met hart en wille in éénenzelfden Geest door de kracht des geloofs. "Ned. Gel. Bel. art. 27. Het voorwerp van geloof en belijdenis is dus een katholieke Kerk, die tevens heilig is. Zij is overal en bestaat door al de eeuwen der geschiedenis heen. Zij sluit allen, die zalig worden in en allen, die niet zalig worden buiten. En zij betrekt binnen haar terrein allen weldaden des heils en laat buiten haren kring geen mogelijkheid van zaligheid open. Want al is ze ook niet de alleen-zalig*makende*, ze is toch de Moeder van allen, die zalig worden en als zoodanig de alleen-zalig-*wordende* en zalig-*zijnde* Kerk. Ze is katholiek en heilig en als zoodanig ook eenig. Er is maar één eenige katholieke kerk, "une *seule* Eglise catholique ou universelle".

Dit wordt verder nog met nadruk beleden, als de Nederlandsche Geloofsbelijdenis verder leert, dat een iegelijk schuldig is zich bij deze Kerk te voegen: "Wij gelooven, aangezien deze heilige vergadering is eene verzameling dergenen, die zalig worden, en dat buiten haar geen zaligheid is, dat niemand van wat staat of qualiteit hij zij, zich behoort op zichzelven te houden, om op zijn eigen persoon te staan; maar dat zij allen schuldig zijn, zichzelven daarbij te voegen en daarmede te vereenigen; onderhoudende de eenigheid der Kerk, zich onderwerpende aan hare onderwijzing en tucht, den hals buigende onder het juk van Jezus Christus, en dienende de opbouwing der broederen, naar de gaven, die hun God verleend heeft, als onderlinge lidmaten eenszelfden lichaams. En opdat dit te beter kunne onderhouden worden, zoo is het ambt aller geloovigen, volgens het Woord Gods, zich af te scheiden van degenen, die niet van de Kerk zijn, en zich te voegen tot deze vergadering, hetzij op wat plaats dat God ze gesteld heeft; ook ofschoon het zoo ware, dat de magistraten en plakkaten der prinsen daartegen waren, en dat de dood of eenige lichamelijke straf daaraan hing. Daarom, al degenen, die zich van haar afscheiden of niet daarbij voegen, die doen tegen de ordinantie Gods", art. 28. Men ziet, dat de Gereformeerden belijden, dat deze geheel eenige Kerk, die katholiek en heilig is, ook metterdaad zeer concreet historisch tot openbaring komt, zoodat men zich er bij kan voegen, afzijdig van kan houden of van kan afscheiden. Ze is hier niet meer een verborgen kring van wedergeborenen menschen, die over de geheele wereld verstrooid is, maar door niemand kan worden aangewezen, maar een zeer bepaalde vergadering, die men met den vinger kan aanwijzen en waarbij men zich voegen kan, een lichaam, waarbij men zich kan aansluiten. En ook van deze historisch tot openbaring komende en met den vinger aan te wijzen Kerk is nog steeds de geheel *eenige* en heilige Kerk, en ook van haar geldt het, dat buiten haar geen zaligheid is.

Men ziet hieruit tevens, dat onze vaderen ernst maakten met het stuk der Kerk. Zij speelden althans niet met de "pluriformiteit" der kerk en zochten de bevordering van het heil der kerk op aarde niet in een uitwisschen der grenzen en in eene vereeniging van al, wat zich kerk noemde. Ook stemden ze niet toe, dat de zaligheid nog wel te vinden is in allerlei sekten en groepen, die zich van de kerk afzijdig hou-

den. Er was bij hen een sterk en scherp "kerkelijk besef". Voor hun bewustzijn was het metterdaad mogelijk voor iemand om te staan in de belijdenis, dat hij was aangesloten bij die kerk, buiten dewelke geene zaligheid is. In dat opzicht is er in onze dagen een groote klove tusschen ons "kerkelijk besef" en dat der vaderen, zooals uitgedrukt is in de belijdenis der Gereformeerde Kerken. Den moed om te belijden, dat men zich bewust is aangesloten te zijn bij die Kerk, buiten dewelke geene zaligheid is, vindt men niet veel meer. Van een zich met beslistheid afscheiden van degenen, die van de Kerk niet zijn, weet men niet. En om allerlei bijkomstige redenen scheidt men zich van de kerk, waarbij men behoort en waarvan men beleed, dat zij is "eene verzameling dergenen, die zalig worden, en buiten dewelke geene zaligheid is, af, om zich te voegen bij andere kerken, die meer of minder afwijken van eigen belijdenis. Men speelt met de kerk. Men trouwt een vrouw uit een andere kerk en gaat eenvoudig met haar mee, zonder zich om de vraag van de ware Kerk te bekommeren. Of de dominé in een andere kerk preekt "mooier" of "bevattelijker" of "net zoo goed" dan of als in eigen kerk, en men gaat heen. Of men komt met eigen kerk in moeite en wil de kerkelijke tucht ontduiken en men loopt maar weg. Of de menschen zijn in eigen kerk zoo koud en stuursch en in eene andere kerk veel vriendelijker en aantrekkelijker, en men gaat heen. En de "kerk" doet mee aan dit onzinning en goddeloos spel. Wie op een Zaterdagavond de "church-page" van de Grand Rapids Press leest, krijgt den indruk dat de kerk veel gelijkt op een Jodenmarkt, waar ieder op het hardst schreeuwt, om de schare om zich heen te krijgen en zijne waren aan den man te brengen. En wie maar de meest potsierlijke dingen kan zeggen krijgt de "crowd", maar dan ook waarlijk de "crowd". De sleutelen des hemelrijks zijn reeds lang verroest; de kerk is geene vergadering der ware geloovigen meer, maar een bonte menigte; en de zaligheid wordt "aangeboden" door den hardsten schreeuwer aan ieder, die zegt zalig te willen worden! En er zijn er waarlijk niet veel meer, die ernst maken met hunne roeping, om zich bij de ware kerk te voegen en zich af te scheiden , altijd weer af te scheiden van degenen, die van haar niet zijn!

Juist echter, omdat onze vaderen ernst maakten met het stuk der kerk, die heilig is en ook katholiek, maar toch ook *eenig*, en die niet overal gevonden wordt, waar men den naam van kerk draagt, legden ze zoo grooten nadruk op de noodzakelijkheid om goed te kunnen onderscheiden, en daarom op de merkteekenen der ware Kerk. "Wij gelooven, dat men wel naarstiglijk en met goede voorzichtigheid, uit den Woorde Gods, behoort te onderscheiden, welke de ware Kerk zij; aangezien dat alle sekten, die heden ten dage in de wereld zijn, zich met den naam van Kerk bedekken. Wij spreken hier niet van het gezelschap der hypocrieten, welke in de Kerk onder de goeden vermengd zijn, en intusschen van de Kerk niet zijn, hoewel zij naar het lichaam in haar zijn; maar wij zeggen, dat men het lichaam en de gemeenschap der ware Kerk onderscheiden zal van alle sekten, welke zeggen, dat zij de Kerk zijn. De merkteekenen, om de ware Kerk te kennen zijn deze: zoo de Kerk de reine predikatie des Evangelies oefent; indien zij gebruikt de reine bediening der Sacramenten, gelijk ze Christus ingesteld heeft; zoo de kerkelijke tucht gebruikt wordt om de zonden te straffen. Kortelijk, zoo men zich aanstelt naar het zuivere Woord Gods, verwerpende alle dingen, die daar tegen zijn, houdende Jezus Christus voor het eenige Hoofd. Hierdoor kan men zekerlijk de ware Kerk kennen, en het komt niemand toe zich daarvan te scheiden. En aangaande degenen, die van de Kerk zijn, die kan men kennen uit de merkteekenen der Christenen: te weten, uit het geloof, wanneer zij, aangenomen hebbende den eenigen Zaligmaker Jezus Christus, de zonde vlieden en de gerechtigheid najagen, den waren God en hunnen naaste liefhebben, niet afwijken noch ter rechter- noch ter linkerhand, en hun vleesch kruisigen met zijne werken", etc.

Intusschen leert ons de geschiedenis, dat het niet zoo gemakkelijk is, de belijdenis van de heiligheid der ware Kerk, buiten welke geene zaligheid is, en die ook katholiek is, in de werkelijkheid te handhaven. De geschiedenis van het dogma der Kerk is in dit opzicht vooral leerzaam. Reeds in de eerste eeuwen der kerkgeschiedenis trok dit dogma de aandacht. En betrekkelijk vroeg ontwikkelden er zich tamelijk belijnde beschouwingen over de Kerk. Dit is b. v. vooral reeds het geval bij Cyprianus, Irenaeus en Ignatius. Het ligt wel voor de hand, dat in den eersten tijd nadruk werd gelegd op de zelfstandigheid der afzonderlijke gemeenten. Maar de eenheid, die allen samenbond onder en in het ééne Hoofd Christus, werd niet minder gevoeld en beleden. Vandaar, dat men reeds zeer spoedig sprak van de heilige, katholieke Kerk. De heilige, algemeene christelijke kerk was de gemeenschap der heiligen.

Ook worden bij de eerste kerkvaders reeds uitdrukkingen gevonden, die er op wijzen, dat de vaderen reeds in deze eerste periode der kerkgeschiedenis leerden en beleden, dat er buiten deze heilige katholieke kerk geene zaligheid is. Bekend is de uitdrukking van Irenaeus (Adv. Haer. III, 24): Ubi enim ecclesia ibi et Spiritus Dei, ubi Spiritus Dei, illic ecclesia et omnis gratia, waar de Kerk is, daar is de Geest Gods en waar de Geest Gods is, daar is de Kerk en daar is alle genade. Ook bij Cyprianus worden soortgelijke uitdrukkingen reeds gevonden. De Kerk is één, zoo leert hij, en alle martelaarschap is buiten haar onmogelijk: esse martyr non potest, qui in ecclesia non est. We moeten hierbij wel voor de aandacht houden, dat nauwkeurige onderscheiding, niet zoozeer tusschen de kerk in het zichtbare en onzichtbare (gelijk som-

migen willen), maar wel tusschen de Kerk als voorwerp des geloofs en de werkelijk historisch bestaande kerk, nog ontbrak. Ook bestond hiertoe nog geen aanleiding. Wel maakte men reeds spoedig onderscheid, en dat zeer scherp tusschen de ketters en de Kerk, maar de eersten stonden immers buiten de Kerk, werden ook niet met den naam der Kerk genoemd. Voor eene onderscheiding tusschen de ware en valsche kerk in de gemeenschap, die zich Kerk noemde, was nog geen reden.

Intusschen werd dit gebrek aan onderscheiding, ook toen, wat Kerk heette, begon af te wijken van de waarheid, tusschen de ware Kerk en de valsche, toch oorzaak van de latere Roomsche beschouwing der alleen-zaligmakende Kerk. Wat eerst gezegd werd van de Kerk zonder nadere onderscheiding, werd reeds spoedig zonder meer toegepast op het concreet bestaande instituut der Kerk. De voorstelling van eene alleen-zaligmakende Kerk, zonder onderscheiding toegepast op het empirisch bestaande en waarneembare instituut der Kerk op aarde, werd zeer gesteund door de uit aardsch oogpunt zeer verbeterde positie der Kerk in verhouding tot den Staat onder Constantijn den Grooten. Inplaats van Kerk onder 't kruis werd ze thans machtskerk. De katholieke Kerk kwam in er en aanzien. Zij kreeg vele goederen. En hare ambtsdragers mochten onder de grooten der wereld worden gerekend. Bovendien werd ze bevorderd door den strijd van Augustinus tegen het Pelagianisme, Manicheisme en Donatisme. Het Pelagianisme is uitteraard de verbreking en verwoesting der Kerk. Het is Nominalistisch. Het heeft geen oog voor de werkelijkheid van de eenheid van het organisme der Kerk als lichaam van Christus, maar vestigt het oog op de zaligheid en heiligheid van den individueelen mensch. Augustinus' overwinning op Pelagius beteekende ook, dat de eenheid der katholieke Kerk gehandhaafd bleef. De Manicheeën maakten scheiding tusschen de ware Kerk en de kerk, zooals zij historisch bestond; zij scheiden de uitverkorenen in de Kerk uit de kerk af, en kregen alzoo een kerkje in de Kerk, eene ecclesiola in de ecclesia. En de Donatisten streefden er naar, om de historisch bestaande kerk op aarde volstrekt identiek te maken met de ware Kerk als voorwerp des geloofs, zoodat ze meenden ook alle hypocrieten uit de Kerk te moeten en te kunnen bannen. Onwaardige leden moeten zonder uitzondering buitengesloten worden.

Tegen al deze richtingen bond voornamelijk Augustinus den strijd aan, maar hij bleef zelf toch in gebreke om behoorlijk te onderscheiden. Wel vindt men ook bij hem uitdrukkingen, die bewijzen, dat hij er open oog voor had, dat niet alles in de Kerk tot de heiligheid der Kerk behoorde. Hij maakte zelfs onderscheid tusschen het ware lichaam van Christus en het vermengde schijnlichaam, het "corupus Domini verum" en het "corpus Domini permixtum seu simulatum" (De Doctr. Christ. III, 32). Hij sprak van hen, die binnen en die buiten het Huis waren. Velen, zoo leerde hij zijn in de gemeenschap der sacramenten, die toch niet in de Kerk zijn, (De Unit, Eccl. 74). Doch het onderscheid werd niet gehandhaafd. Hij onderscheidde ten slotte niet tusschen de ware Kerk en de historische bestaande gemeenschap, het empirisch waarneembare instituut der Kerk. De ware Kerk was eenvoudig de vergadering van alle gedoopten En als straks ook de hierarchie zich sterk ontwikkelt en de Kerk eenvoudig met het instituut feitelijk wordt vereenzelvigd, en deze hierarchie zich toespitst in de onfeilbaarheid van den Paus, is de beschouwing rijp geworden, dat de Roomsch Katholieke Kerk de alleen-zaligmakende Kerk is, van wie niemand zich dan op straffe der eeuwige verdoemenis kan afscheiden.

Tegen deze beschouwing der Kerk verzetten zich de Reformatoren met woord en daad.

Doch hierover een volgende keer.

H. H.

CORRESPONDENTIE.

Broeder B. D. van G. R. Mich. schrijft ons:
Geachte Redakteur:—

In de S. B. van 1 Sept. 1936 schreef u op bladzijde 487: "We hopen, zoo de Heere wil, in een volgend nummer op verschillende punten in deze belangrijke bespreking terug te komen".

Op dat volgende nummer heb ik tot nog toe tevergeefs gewacht.

Vergeet U dat misschien?

Meenende, dat dit van groot belang is voor de mannen in Nederland en ook voor ons, komt ondergeteekende tot U met het vriendelijk verzoek om het nu in het volgende nummer van Dec. 15 te doen.

In afwachting en met heilbede,
B. D.

Het is den broeder ontgaan. In de S. B. van 15 Sept. 1. 1. in het artikel dat op pag. 508 begint meen ik aan mijne belofte voldaan te hebben.

H. H.

HEAVEN, Nearness of

Surely, yon heaven, where angels see God's Face,
Is not so distant as we deem
From this low earth? 'Tis but a little space,
The narrow crossing of a slender stream;
'Tis but a veil, which winds might blow aside;
Yes, these are all that us of earth divide,
From the bright dwelling of the glorified—
The Land of which I dream!

Anniversary Reflections

It is Nov. 22, 1936, a significant date for our small though growing congregation, because it reminds us that today we have reached the tenth milestone of our congregational existence.

One decade ago a meagre group of ten families were organized into the Protestant Reformed Church of Sioux Center, Iowa. Where have those years gone! Ten years ago! The occasion merits some earnest reflection and meditation.

The nature of our reflections might possibly be predominately retrospective. The past has much to say to us.

It first of all commands us to confess our numerous sins. Have we, since the day of our inception, done all we could and should in the work of the Kingdom of God? Have we "always abounded in the work of the Lord"? Have we exerted every possible effort to be established in the glorious truth for which we left the Chr. Ref. Churches? Have we during this past decade done all we might have done to instruct our children in "the aforesaid doctrine", which we "acknowledge to be the true and perfect doctrine of salvation"? An honest answer to these questions must be an unconditional: NO. Thus the past enjoins us to humble ourselves and confess our sins. "Lord God, how faithless we have been, how lukewarm oftentimes, how carnal! Forgive,—and forget."

The past, too, exhorts to gratitude of heart. Indeed, we also were called to taste the sorrows of life. Some, whose names were numbered among them who organized with us, have deserted us, thereby joining the company of those concerning whom it may be said, "They went out from us, but they were not of us; for if they had been of us, they would have continued with us: but they went out, that they might be made manifest that they were not all of us." Others our Lord has taken to Himself in glory, inflicting wounds which even now have not ceased bleeding. Yet, how abundant have been His blessings! The Lord has delivered us from the pernicious errors of 1924 and has granted us to know and propagate the Reformed doctrine of sovereign and therefore particular grace. The Lord has prospered our way, enhancing our knowledge of the truth not only, but adding, too, to our numbers.

Much as the past may have to say to us, however, our retrospection must terminate here.

It is the future upon which we wish to reflect at this time. What is our task before us? And what shall be our end as church and churches?

We must be strong in the grace and knowledge of our Lord Jesus Christ. We must be a safe retreat, an impregnable fortress, a spiritually isolated people. This we must be, not merely as the mystical body of Christ, but also with respect to our manifestation in the midst of the world. The church is the city of God. It is the place where the temple and altar of God are to be found. There is the people blessed of God. In Zion God's Name be praised; His virtues are proclaimed; His glories are sung. Such is our place, our privilege and glory. Because of this her glory, the church, the city of God, has numerous enemies. Inevitably! The church is of the light, the world is of darkness; the former is of the truth, the latter of the lie; Zion is of God, the world is of the father, the devil. And these adversaries desire the destruction of Jerusalem and the spiritual death of her children. Therefore, we must be strong. Our city must be enclosed by means of a strong wall. Zion's children must remain inside the city; those that are not of us must be kept outside. Thus our strength and integrity as church of God can and may be sought in the truth only. God's truth is Zion's wall. Not *any* doctrine! There is no safety, no strength, no assurance in the lie. Every deviation in doctrine or life is a breach in Zion's wall through which the foe can invade the city. Only the truth is our security, our wall. In the measure we believe and practice the unadulterated truth of Scripture we and our children will be spiritually secure.

But, *are* we strong?

The church as a whole is not. It is an exposed city. It reminds one of the earthly Jerusalem during the time of the illustrious Nehemiah. Its wall is broken down. It and the world have amalgamated. For spiritual restriction one seeks in vain. Where in the church today is genuine knowledge of the truth? Where is church discipline exercised according to the mandate of God's Word? False doctrines and carnal practices are rife in the church today. Zion is no more an isolated people, a safe retreat, an impregnable fortress. Jerusalem's children cannot be said to be secure within the wall of the pure, unadulterated truth of Scripture.

The Christian Reformed Churches are no more the safe retreat they once were. On this, our anniversary, I cannot refrain from reflecting upon this. Do they not claim to love the truth? Is not their boast that they are laboring to build up the wall of Zion, to establish its foundation, to erect its strong towers, to found their children in a confession and walk that is according to the Spirit? Indeed, they do. But, while they apparently labor to build Zion's wall they place their heavy artillery in such a position that the muzzles of their cannon are pointed directly to the wall they feign to build, and for these last twelve or more years, particularly since the Synod of 1924, our Chr. Ref. brethren have shot at Zion's wall until its very foundation has been destroyed, its towers have tumbled in ruins and the wall itself has crumbled in many places. They have distorted the most funda-

mental truths of Scripture. What has become of the strong towers of God's sovereignty, of divine predestination, of particular atonement, of God's covenant, of man's total depravity? How rapidly these blessed truths are fading in the consciousness of the people of God! Moreover, in the doctrine of common grace they have devised a convenient bridge to the world, a sphere in which church and world are practically one. And, as must be expected, with Scripture's truth goes Zion's safety and glory. A situation to make the Christian hang the harp in the willows and weep.

And when you weep, weep for yourselves also. But a little introspection is required to bring us to the sad realization, that we too, are far from being an impregnable fortress. Our children, too, are far from being secure within the wall of the pure and unadulterated truth. Officially we have the truth, I know. The years can only establish me in this glorious conviction. But this does not yet make our church as a walled city. The official stand of our churches, however necessary, does not yet assure our safety. Do we *know* the truth? Do our young men and young women, our boys and girls, *know* the truth? Do we all *appreciate* the truth, *desire* it, *study* it, *meditate* upon it, *live* it, *rejoice* in it? If not, we are weak; we are in doctrine and practice at the mercy of the foe; we are *doomed.* If you think yourself secure, beware! Also our wall is still full of breeches. Danger is imminent even now. *What can it profit us if somewhere in the archives of our Prot. Ref. churches rests the record of the pure, Reformed truth, when this pure truth is not part and parcel of our personal confession and walk?* We are not what we must be. Therefore. . . .

We must build. We must labor to be established in the glorious truth of the Word of God. Wherever the truth has been tampered with, we must proclaim it in all its purity and beauty. A new and holy enthusiasm must replace whatever indifference may have crept in. The cardinal doctrines of Holy Writ must be studied and propagated with renewed vigor. I have in mind the doctrines of the covenant, of divine sovereignty, of eternal election and reprobation, of irresistable grace, of particular atonement, of total depravity and of the calling of Zion in the midst of the world. Study, discuss, believe, live them. In as far as we have sinned with respect to this calling, let us go home and sin no more. Neither is the mere return to these truths sufficient. We must not be morbidly conservative. Along the lines of the proved Reformed standards the truth must be developed, in order that we may be enriched in the knowledge and love of God through Christ. *Our safety and strength, our glory and victory lies in the conscious knowledge and practice of the truth.*

This is our task as church and churches. We need not lose ourselves in refuting the "three points". We must not confine the field of our endeavors to some heresies that must be refuted. Our calling is one more positive than this. The development of the entire truth must be the object of our study; the practice of the entire truth the object of our Christian life. This is the calling of all. Our leaders must develop and proclaim the truth. However, Nehemiah alone could never have built the wall of Jerusalem. We all have an "unction from the Holy One". All must walk worthy of the calling wherewith we have been called. We must strive to know the truth ourselves. We must read and study it; testify concerning it; make it the subject of our conversations more than we often do and utilize every means God has given us to this end. We must teach our children the truth, instructing them ourselves and causing them to be instructed. Only in this way will we be strong and will a wall of truth be erected, that will insure us a definite and abiding separation from the world. Follow another course, and we are doomed to perish.

This task is a difficult one, you say? I know it is. The foe will exert every effort to frustrate your purpose and destroy the fruit of your labors. Satan always goes about as a roaring lion. In the measure we are more faithful the enemy will become increasingly hostile. Be indifferent to your calling, conceal or distort the truth, cast covetous eyes toward the things of the world, preach a Christ pro omnibus, etc., and the foes of Zion will tolerate you. Continue on this way and the tolerance of the world will develop into love, worldly love, satanic love, love of Hell, which before God is hatred in its worst form. Walk according to your calling, labor to make Zion a safe retreat, condemn the world as you should, emphasize the eternal truths of God's Word, and the foe will unmask himself. You will be hated, ostracized, reviled, persecuted, even as "the Master" Himself was hated. Never fear, these tactics of the foe will not avail him. His hatred is never as sinister as his love. Zion is strongest when the enemy is most bitter and aggressive. Then more than ever Zion's children are welded into a glorious unity with determination to perfect Jerusalem's wall.

More to be feared than the foe without the gates is the enemy within our own hearts. Love overcomes all obstacles, and wholehearted conviction is a power all the world cannot overcome. But where these are lacking any cause will defeat itself. A dead builder is the best assurance that a wall will never be erected. Does love for the truth fill our souls as it should? Do we live from the conviction that the truth is *God's* truth; that our cause is *God's* cause; that our calling is from *above?* If we did we would not be so spiritually lazy; we would put our shoulder to the wheel more than we do; we would not complain so easily that our burdens are too heavy and the cost too great; we would sacrifice more than we do and with more joy in our hearts.

On this tenth birthday we pause, therefore, to consider our calling and the only way in which it can and must be carried out.

We must continue to battle all the foes of Zion, this much is certain. Our building must proceed in the sign of the sword. The Scripture is applicable to us also, "For the builders, every one had his sword girded by his side, and so builded". Building Zion's wall has always been in the way of bitter struggle. This remains our calling also with respect to the church, which cast us out. There is a definite danger that we, after ten years of warfare, weary of the battle and lay aside our weapons of combat. This must never be. Polemics must never be our chief purpose. To develop and practice the truth is our supreme vocation. Nevertheless, to fulfill this highest calling we must continue to fight, also against the Chr. Ref. churches, not because they cast us out from their fellowship, but because they cast out the eternal truths of God's Word. Is there then no possibility of armistice or peace? God forbid that we should take the one and forsake our principles and church to swear allegiance to the lie. The only other possibility is, that the church, which so godlessly cast us out, unequivocally retract the heresies it adopted and turn about its heavy artillery to face the citadel of the world and the lie instead of the bulwarks of God's own city. We may recognize no other basis for peace. Shame on those who could sign an armistice and return to the fold of the Chr. Ref. churches for any other reason or upon any other basis. Shame on those for whom the truth and the church is always a minor consideration; who make church and truth contingent upon their own personal considerations instead of having the latter determined by the former. Shame most of all on leaders who can and have done likewise, forsaking the battle of the truth in order to "return as a dog to its own vomit and as a sow to its wallowing in the mire", selling their souls for filthy lucre! Until the Chr. Ref. churches decide to build where now they destroy there is but one alternative,—*the sword.*

In this our labor and struggle let us be inspired by a firm conviction and ardent love. We must believe that we as Prot. Ref. churches have been divinely summoned to the task now confronting us. The principles for which we stand *are* the truth of God. The "three points" with all their implications *are* the lie of Satan. To learn and love and live the truth is our calling collectively and individually. Thus we must be convinced that we could follow no other course than we did when in 1926 we organized into a Prot. Ref. church. We could not compromise. We could not keep silence. We could not remain in a church that forsook the path of truth. This must be our conviction. We must be convinced that our cause is a question of principle and of maintaining the Reformed confession. With this firm conviction we must possess ardent love. Then our course, also for the future, will be made plain. We will fight the good fight to the end. We will build on Zion's wall. We will do all we can to be founded in the truth. We will instruct our children in the "aforesaid doctrine". We will sacrifice, if sacrifice it should be called. If we read of the experiences of them who builded under Nehemiah, the hardships they had to endure, the sacrifices they had to make, we will refrain from speaking of the little we are required to do and pay as "sacrifices". With this conviction and love we will seek the Kingdom of God, first and last, and more than man or wife, young man or young woman will be required to move us from the rock on which we stand.

It is glorious, friends, to work in the work of the Lord! To build Zion's wall! To fight the battles of Zion! To learn and live the truth! To know and reject the lie! To be Reformed! To be Prot. Reformed! To know, too, the peculiar doctrines so dear to us! Because it is all of God, and it is given us of grace that we may work and fight in His work and His battle. Therefore, there is reward in the very work; victory in the conflict itself. For God's way brings rest to the soul and the peace that surpasseth all understanding.

Be faithful and true, and our future is secure, also as churches. The truth, loved and lived, is our only security, our bulwark and defense, our weapon and offense. By that truth, irrespective of its cost.

Let us watch and pray that we may fall not into temptation!

And, God! Bless our churches.

R. Veldman.

Onze Geschiedenis

(Uitgesproken ter gelegenheid van het tien-jarig herdenkingsfeest van de Prot. Geref. Gemeente van Sioux Center, Iowa.)

Het was reeds vóór de Synode van 1924, dat onderscheidende broeders en zusters destijds leden der Tweede Chr. Geref. Gemeente te Sioux Center, het niet meer eens waren met de leer hunner kerk. Toen dan ook de leeraren H. Hoeksema en H. Danhof hun boek "Van Zonde en Genade" uitgaven, alsook verschillende brochures schreven, werden deze aangeschaft en naarstiglijk onderzocht. En toen destijds ook onze Standard Bearer werd uitgegeven werd door genoemde broeders en zusters op dit blad ingeschreven. Met volle instemming werd hetgeen door de leeraren Hoeksema en Danhof geschreven werd door vele leden der gemeente gelezen. Ook hoorden we in die dagen de redevoeringen van bovengenoemde leeraren, betrekking hebbend op de "drie punten" en de leer der souvereine genade Gods.

Door onderscheidende broeders, zooveel in als buiten den kerkeraad, werd dan ook geprotesteerd op kerkeraad, classis en synode tegen de besluiten van de synode van 1924 inzake de leer der z. g. gemeene gratie en het vaststellen der vermaarde "drie punten". Echter, zooals ons allen bekend, baate dit niet. De synode van 1926 nam zeer weinig of geen notitie van al de protesten die inkwamen en hield zich dan ook bij de genomen besluiten.

Zoo bleef ons niets over den onderwerping of uittreding. Het eerste konden wij niet om Gods wil, zoodat voorbereidingen werden gemaakt om tot het laatste over te gaan.

Destijds nu was student W. Verhil werkzaam in de gemeente te Doon. Na de "town hall" gehuurd te hebben werd deze verzocht om 's Zondags avond voor ons op te treden, om alzoo te vernemen hoeveel belangstelling er mocht betoond worden. Dit nam broeder Verhil gaarne aan en na eenige avonden het Woord te hebben beluisterd, werd door een aantaal van ongeveer 20 personen aan Ds. Hoeksema geschreven, hem bekend makend met den stand der zaken, en hem verzoekend om als Prot. Geref. Gemeente te worden georganiseerd.

In de week van den 15den November, 1926, kwamen de leeraren H. Hoeksema en G. M. Ophoff te Sioux Center aan. Gedurende deze week werd besloten om op Maandagavond, den 22sten Nov., tot organizatie over te gaan. Des Zondags, Nov. 21, trad Ds. Hoeksema driemaal op in de "town hall" van Sioux Center voor een groote schare. Ds. Hoeksema vergastte ons op drie predikaties uit Efeze 1. Op Maandagavond, Nov. 22, trad Ds. Hoeksema nog maals voor ons op en leverde een predikatie over Openb. 2:10b: "Zijt getrouw tot den dood en Ik zal u geven de kroon des levens." Hierna werd overgegaan tot organizatie. Onderscheidende, echter, trokken zich nu om verschillende redenen terug. Slechts 10 huisgezinnen en 2 enkele personen sloten zich aan, tesamen een zielental van 49, bestaands uit 16 belijdende leden, 6 volwassen doopleden, en 27 kinderen waarvan 8 nog ongedoopt waren. Deze kinderen waren allen nog zeer jeugdig, zoodat er slechts 12 waren die catechetisch onderwijs ontvingen. Vervolgens werd een kerkeraad gekozen bestaande uit 2 ouderlingen en 1 diaken, die door Ds. G. M. Ophoff in het ambt werden bevestigd. Na gepaste dankzegging door Ds. G. M. ophoff werd de vergadering geeindigd.

Blijmoedig gingen wij nu als kleine gemeente de toekomst in. Student Verhil werd op verzoek van den kerkeraad voor eenige weken in de gemeente geplaatst om onder ons te arbeiden en het Woord te verkondigen. Onmiddelijk werden er pogingen in het werk gesteld tot verkrijging van een eigen kerkgebouw. Er werd grond gekocht en besloten een "basement" kerk te bouwen, waarmede ongeveer den 1sten December werd begonnen. Dien Kerstdag hielden wij dan ook de eerste dienst in eigen gebouw. O, wat verblijdde zich de gemeente in de waarheid van Gods Woord, die ons werd verkondigd door de studenten W. Verhil, R. Veldman, L. Vermeer, G. Vos, C. Hanko, A. Cammenga, B. Kok en J. De Jong, die achtereenvolgens in de Gemeente mochten arbeiden. het werk door deze broeders in ons midden verricht werd door de gemeente ten hoogst gewaardeerd.

Toch gevoelde men de behoefte aan een eigen leeraar. Toen dan ook door het curatorium onzer kerken de broeders W. Verhil, G. Vos en J. Griffioen beroepbaar werden gesteld om voor één jaar een gemeente te bedienen en dan weer hunne studiën voort te zetten, werden deze broeders als drietal gesteld door den kerkeraad. Op de gemeentevergadering van den 6den Juli, 1927, die geleid werd door onzen consulent Ds. H. Hoeksema, werd candidaat G. Vos beroepen tot leeraar. Dezen broeder mocht vrijmoedigheid ontvangen deze roeping op te volgen.

Ongeveer den 20sten September nam Ds. Vos de herdersstaf in de gemeente op na bevestigd te zijn door de leeraars H. H. en G. M. O. O, wat was de gemeente verblijd met haren leeraar en wat was er een liefde onderling. Het was als ware zij in de eerste liefde. Die tijd is dan ook onvergetelijk. Alleen bleef ons dit drukken, dat het maar voor één jaar was. Doch ook hier kwam het curatorium ons te hulpe en besloot nog een jaar aan het eerste toe te voegen. In dezen tijd bouwde de gemeente ook een eigen pastorie. Ten einde van twee jaren ontnam men ons dan ook onzen zoo innig geliefden leeraar.

Dus was de gemeente vacant. Ds. Hanko werd aangewezen als consulent der gemeente. Wij zaten niet stil. Onderscheidende beroepen werden uitgebracht, doch telkens tot onze teleurstelling, totdat eindelijk Ds. Veldman door de gemeente beroepen werd. Dit geschiedde op de gemeentevergadering van den 8sten Sept. 1930, en op den kerkeraad van Sept. 23 mochten wij dan ook een schrijven in ons midden hebben van Ds. Veldman waarin hij ons kennis gaf van de roeping op te zullen volgen, waarvan met groote blijdschap kennis werd genomen. Den 9den Oct. arriveerde Ds. Veldman en gezin te Sioux Center, om den avond van den 10den Oct. te worden bevestigd door de leeraren C. Hanko en J. De Jong. Oct. 12 deed Ds. Veldman zijne intrede in de gemeente.

Zoo waren wij dan weer in bezit van een eigen leeraar. In liefde en met veel leering mocht de gemeente nu 6 jaren opgaan onder Ds. Veldman, 6 jaren waarin er een innige band werd gelegd tusschen leeraar en gemeente, zoodat er ook nu vrede en eensgezindheid in het midden der gemeente mag zijn. In den laatsten tijd werd een vrouwenvereeniging opgericht van 12 leden als ook een mannenvereeniging met een ledental van 11. Beide vereenigingen stellen zich tot doel het onderzoek van Gods Woord.

Nu zou men de gedachte kunnen vormen, dat het

alles maar liefde was en is in de gemeente van Sioux Center. Echter, wij beleefden ook andere tijden, zoowel onder Ds. Vos en Ds. Veldman; tijden waarin er haat en onverschilligheid tot openbaring kwam onder enkele der leden. Enkele gezinnen en personen hebben ons dan ook weer verlaten in den loop der jaren, menschen, die zooals bleek, dan ook nooit met ons waren uitgetreden om der waarheid wil. Anderen, geliefde broeders en zusters, werden ons ontnomen door den dood en werden overgebracht door onzen God naar een betere stad.

Zoo zien wij nu als gemeente terug op de 10 jaren van ons bestaan met blijdschap en dank aan God, dat het Hem heeft behaagd ons de oogen te openen voor de ketterij ingevoerd en aangenomen door de kerken waaruit wij getreden zijn. Wij mogen ons van Rustdag tot Rustdag verblijden in de zuivere prediking van Gods Woord, zooals verkondigd door onzen geliefden leeraar. Groot? Neen, althans niet naar de maatstaf der wereld. Toch schonk de Heere ons ook uiterlijke groei, zoodat nu na 10 jaren de gemeente een zielental heeft van 107, bestaande uit 23 huisgezinnen en 2 enkele personen. De gemeente telt 45 belijdende leden, waarvan slechts 6 zich met ons hebben georganizeerd; 3 volwassen doopleden; en 59 kinderen, waarvan 50 catechetisch onderwijs ontvangen.

En nu, na 10 jaren als gemeente te hebben bestaan, geve de Heere ons in liefde aan te rukken, strijdende den goeden strijd in de liefde Gods. Beide leeraren ons geschonken in deze jaren mochten met veel zegen onder ons arbeiden. Dat de Heere onze God dit dan ook voorts moge bestendigen. Laat ons dan ook moedig voorwaarts gaan, wetende dat God Zelf ons als gemeente in het aanzijn heeft geroepen. Geve onze God dan ook, dat wij als gemeente getrouw mogen zijn tot den dood, zoo zal Hij ons naar Zijne belofte ook den kroon des levens schenken. J. Broek.

IN MEMORIAM

Het behaagde den Heere, wiens doen enkel Majesteit is, den 19den December, een onzer Trouwe Leden, door den dood tot Zich tenemen

MRS. C. MEYER

in den ouderdom van 72 jaar waar haar leven getuigde. Van een God vruchtige wandel. Mogen wij gelooven, zij is overgegaan uit dit leven, in de eeuwige heerlijkheid om daar haar Heiland zonder zonde te dienen. De Heere troostte de bedroefde familie.

Dat dit sterven ons mag leeren, het leven slechts een damp is, de dood ieder uur wenkt.

Namens de Hollandsche Vrouwen Vereeniging
Weest een zegen
Van de First Prot. Geref. Church
Ds. Jonker, President
Mrs. J. Cammenga, Secretaresse

Een Overbodige Toevoeging

Dat, onzes inziens is het geval met het achste artikel handelend over de Goddelijke Souvereiniteit en Menschelijke Verantwoordelijkheid, door Ds. D. Zwier in de Wachter. Overbodig, omdat het de materie verzwakt waarover Zwier schrijft en het niets anders dan verwarring kan stichten voor den aandachtigen lezer.

Daarbenevens, krijgt het den vorm van een soort apologie, die zich wat onrusttig schijnt te gevoelen, althans uit een zekere onrust werd geboren. Wel te verstaan, dat wij niet het oog hebben op het artikel zelf, maar op de toevoeging.

Die toevoeging luidt als volgt:

Een kort woord zij hier nog aan toegevoegd over het zoogenaamde burgerlijke goed. De vraag komt toch in dit verband als vanzelf op, of de onwedergeboren mensch, bij wien dit goed soms zelfs in ruime mate wordt aangetroffen, nog wel een vrijen wil tot burgerlijk goed heeft.

Met onze vaderen belijden we, dat de mensch van nature ten eenenmale onbekwaam is tot eenig zaligmakend goed (cf. Hfdst. III-IV, Art 3, van de DordtscheLeerregels, boven aangehaald).

Waarachtig goed, geestelijk goed, dat geschiedt uit waar geloof, naar de wet Gods en Hem ter eere, *kan* de natuurlijke mensch niet doen, *wil* hij ook niet doen. Het zaligmakend goed, zooals onze vaderen het noemden, is er alleen als vrucht van de genade des wederbarenden Heiligen Geestes. Tot dat goed wil de onwedergeborenen zich niet schikken. Daarin heeft hij in 't minst geen lust. Hij is beide onbekwaam en onwillig, om het ware goede, dat volstrekt goed is in het oog van een heilig God, te doen. Hij heeft geen vrijen wil tot dat soort van goed.

Maar de Schrift zoowel als de ervaring leeren ons, dat de onwedergeborenen burgerlijk goed doen. Dat kan eenvoudig niet worden ontkend. Die dat zou willen ontkennen zou moedwillig zijn oogen moeten sluiten, niet alleen voor wat de Schrift leert, maar ook voor hetgeen de werkelijkheid van het leven ons te zien geeft. Het gebeurt zelfs, dat de kinderen der wereld in het willen en volbrengen van deze burgerlijke gerechtigheid de kinderen Gods beschamen.

Waaruit nu is dit burgerlijk goed, dat onwedergeborenen verrichten, te verklaren?

Verrichten zij dat uit zichzelf?

Hebben zij dus nog een vrijen wil tot burgerlijk goed?

Die dat beweert moet er wel toe komen, die algeheele verdorvenheid van den mensch te loochenen. Dan is er immers nog iets goeds in hem overgebleven. Maar de Schrift leert ons anders. Er is van nature niets, absoluut niets goeds in den mensch. Hij is totaal verdorven. Ook dit burgerlijk goed wil hij van nature niet. Hij heeft geen vrijen wil tot burgerlijk goed.

Het is God, die, zonder het hart te vernieuwen, zoodanigen invloed op den mensch uitoefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen. Liet God den zondaar aan zichzelf over, de mensch zou uit zichzelf nimmer de minste lust of begeerte tot burgerlijke gerechtigheid vertoonen. Ook dit burgerlijk goed is dus te danken aan Gods wil, niet aan den wil van den mensch.

Het zaligmakend goed is te verklaren als vrucht van de bijzondere genade, die God bewijst alleen aan de uitverkorenen ten eeuwigen leven. Het zoogenaamde burgerlijke goed vindt zijn verklaring in de werking van Gods algemeene genade.

Onze conclusie is derhalve, dat de mensch van nature geen vrijen wil heeft tot eenig soort van goed. Zijn wil is door de zonde zoodanig bedorven, dat hij alleen het kwade kan willen.

God, en God alleen, is de oorsprong alles goeds.

Laat ons eens aandachtig Zwier op den voet volgen. Vooraf echter dit. Wie zijn artikelen heeft gelezen over de Souvereiniteit Gods en de Menschelijke verantwoordelijkheid, zal toestemmen, dat deze op Gereformeerde leest geschoeid zijn. De schrijver hield zich getrouw aan de Gereformeerde belijdenis. Des te meer valt het tegen, dat hij de leer der gemeene gratie als met de haren er bij sleept. Iets waar geen enkele noodzaak voor bestond. Behalve dan, om wellicht daarmee te toonen een getrouw zoon der Kerk te zijn, in dit geval met het oog op het laatste der Drie Punten. Bij aandachtige lezing springt het onmiddelijk in het oog, wanneer dit genoemde einde, de bijvoeging, vergeleken wordt met de artikelen zelf, dat deze bijvoeging gebouwd is op duistere stellingen. En dat alleen om het derde punt van '24 te verdedigen. Het schijnt mij meer de macht der gewoonte toe dan vaste overtuiging, die uit dit schrijven tot ons spreekt. En dan gaat het er natuurlijk niet aan om of er burgerlijke gerechtigheid is. De termonologie kreeg zooveel bestaansrecht, dat we daar niet eens over behoeven te twisten. Ook wij spraken wel van burgerlijk goed en was er nu niet meer dan zouden we ons stil houden. Neen, maar de vraag is of wat *wij* burgerlijk goed noemen nu ook goed voor God is. Als het over het eerste der Drie Punten gaat, wordt door ons de vraag gesteld: Welke is die genade, die den zondaar door de prediking des Evangelies ontvangt? Het antwoord bleef tot dusverre achterwege.

We zouden in verband met het Derde Punt willen vragen: Waarin bestaat het goede, dat de onwedergeborenen doen en welke verandering ondergaat de onwedergeborene alvorens hij een goede daad verricht? Zijn zijn daden het resultaat van een verandering des harten, van zijn wil of verstand? Gaat er, tot het doen van burgerlijke goed, een geheiligde werking des Geestes uit in het hart, op den wil en in het verstand van den onwedergeboren mensch, zoodat hij, momenteel althans, in het doen van deze dingen Gods goedkeurig wegdraagt? Wat stelt God hiervoor tot maatstaf?

Zie, op het punt der goede werken stelt God den eisch, dat zij geschieden uit het geloof, naar Zijn Wet en tot Zijn eer. Mijn vraag is daarom: Gebruikt de Heere, in verband met het volbrengen van de burgerlijke gerechtigheid, een andere of geheel geen maatstaf? Ik vraag dit, omdat er ook al gezegd is, dat deze werken met zonden bevlekt zijn. Behoeft het ten opzichte der burgerlijke gerechtigheid niet te gaan naar den maatstaf van dat drieeërlei, namelijk, uit het geloof naar Gods Wet en tot Gods eer? En indien niet, wijs dan toch eens uit Gods Woord en de Gereformeerde Belijdenis aan, waar die *tweeërlei* maatstaf in bestaat, waarin zich onderscheidt en waarin overeenkomt?

Als die daden der burgerlijke gerechtigheid *goed* zijn voor God, moet dan die zondaar ook niet goed zijn inwendig? Ge zijt toch immers op straat nog nooit een totaal verdorven mensch tegen gekomen, die burgerlijk goed deed, waarin God Zich verblijdt, nietwaar? Een goed werk behoort nu eenmaal bij een goed mensch?

Hoe staat dat toch met dien mensch inwendig? De schrijver leert ons 'Het is God, Die *zonder het hart te vernieuwen,* zoodanigen invloed op den mensch uitoefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen'. We willen, in nauw verband hiermede, het volgende opmerken. Al naar mate men de voorstanders der Drie Punten nog eens er op na slaat, wordt het hoe langer hoe duidelijker, dat ook zij het met elkander nog lang niet eens zijn.

De aanhaling hierboven zegt ons, *zonder het hart te vernieuwen,* wordt de mensch in staat gesteld burgerlijk goed te doen. Het heeft hier den schijn alsof de schrijver slechts doelt op eenige formeele daden. Laat ons eens zien of een andere voorstander hierover niet wat meer licht (?) heeft verspreid. We vertalen zoo getrouw mogelijk: "Onze tweede conclusie is, dat de onbekeerde is niet slechts in staat *daden* te verrichten, die in overeenkomst zijn met Gods Wet, maar dat hij ook zekere begeerten en aandriften heeft, welke goed zijn en waaruit goede daden voortvloeien; zooals, symphatie, liefde, respect, gerechtigheid (waarheidszin) enzoovoort" (H. J. Kuiper, The Three Points of Common Grace p. 35). Van de daden gaat het al terug op de begeerten en aandriften of aandrang. Hoe dit nu alles zonder eenige vernieuwing des harten mogelijk is, wordt ons niet verklaard en zal wel gerangschikt worden onder de 'Mysterieën'.

Het is zoo gemakkelijk, om klakkeloos weg de dingen neer te schrijven en de gemeente voor te houden en dat men dat alles zoo maar slikt is een raadsel.

De Schrift leert ons, dat van uit het hart de uitgangen des levens zijn. Het hart geeft aan het werk zijn waarde, omdat het den wil en het verstand beinvloedt. Gelijk het hart is, zoo is ook de wil en zoo

is ook het verstand. Welnu, onze vraag aan Zwier en Kuiper is deze: Hoe beinvloedt een onveranderd, geheel verdorven hart, het verstand en den wil? Er is gezegd: "Het kan er niet op door, om te zeggen, dat alles (eerlijk handelen, het houden van beloften, huwelijkstrouw) zonde is en niets dan zonde voor het aangezichte Gods" (Kuiper in the Three Points of Com mon Grace P. 34 and 35). Goed. Maar als het bedenken des vleesches vijandschap is tegen God, want het onderwerpt zich der Wet Gods niet, en ge leert, dat de wil wel vernieuwd wordt, gaat die wilsvernieuwing dan buiten het verstand om, afgedacht nog of zoo iets wel kan zonder vernieuwing des harten. Doet de zondaar wilsdaden, buiten het verstand, zoodat hij eigenlijk redelooze daden te voorschijn brengt? Is er zooiets als wilsactie zonder eenige werking van het verstand, of zijn wilsdaden tegelijkertijd ook bewuste, dat is redelijke daden? En indien dit wordt toegestemd, wordt dan ook het verstand vernieuwd of verlicht, zoodat ook het verstand werkt onder en door de gemeene gratie werking Gods? Zijn dan die daden niet ten allen tijde aan het verstand, of de verstandsdaad, dat toch zeker voorop gaat, onderworpen? De algemeene genade leer moet wel een haast gave ziel leeren, waardoor wil en verstand het goede denken en willen.

En vernieuwt dan de gemeene gratie tot het verrichten van goede daden, goed voor God, ook niet eenigszins het centrum van s' menschen bestaan? Of kan de wil en het verstand geplaatst worden buiten dien invloed? Controleert het hart dan niet die beide faculteiten der ziel, het denk en wil-begeer vermogen?

In allen ernst nu, waar er geen redelooze wilsdaad is en dus het verstand ook bewerkt en verlicht moet worden door Gods Geest, heeft dan ook die onbekeerde wellicht die tweestrijd te strijden, die het kind van God kent (uit kracht van het nieuwe leven), en is het daarom wellicht, "dat de kinderen der wereld in het volbrengen van deze burgerlijke gerechtigheid (die goed is voor God W. V.) de kinderen Gods beschamen? Die toch delven nog al eens het onderspit, nietwaar?

Waar komen dan vervolgens de motieven vandaan, waardoor de mensch gedreven wordt en waarop richten deze zich?

We zijn het met de beide laatste zinnen van het bijvoegsel goed eens, dat 'Zijn (des zondaars) wil is door de zonde zoodanig bedorven, dat hij alleen het kwade kan willen. God, en God alleen, is de oorsprong alles goeds'. Doch alle goed nu, dat zijn oorsprong in God vindt, wordt altijd hierdoor gekenmerkt, dat het zich op God richt. De goede daad van den zondaar, moet dan ook een daad zijn, die vrucht is van wat het verstand goed oordeelt, *overeenkomstig s'Heeren wil en bevel.* Heel eenvoudig gezegd, als de mensch een beslissing doet, zijn wil actief wordt in het burgerlijke, en hij dus tot de daad, komt, gaat het dan alleen om God?

Ds. Zwier vraagt: "Waaruit nu is dit burgerlijk goed, dat onwedergeborenen verrichten, te verklaren? Verrichten zij dat uit zichzelf?" En het antwoord luidt, neen, want hij is totaal verdorven. Nu komt er als van zelf ruimte voor een andere vraag, namelijk, als door de werking der gemeene gratie die mensch dan toch het goede doet, doet die mensch het dan om God of *om zichzelf?* Indien het waar is, dat hij het niet om God, maar wel terdege om zichzelf doet, zou het dan wel *goed voor God kunnen zijn?* Als we nu niet met woorden spelen, doch in alle ernst de zaak bespreken om Gods wil, en als dan woorden beteekenen wat zij zeggen dan vragen we, indien de mensch handelt overeenkomstig Gods Wet, bedoelt ge dan, naar de Schriftuurlijke gedachte, daarmede, dat in het burgedlijk goede de zondaar gedreven wordt, met het oog op die daad of daden, door liefde tot God en den naasten? Of is er nog een tweede verklaring mogelijk van wat het wil zeggen conform Gods Wet te handelen? Of is er misschien een inwendige en uitwendige, een geestelijke en bloot natuurlijke conformiteit denkbaar? En zijn aldus die daden, in beider geval, daarom goed voor God? Om, terwille van de duidelijkheid, het eenigszins korter te zeggen vragen we: Waar de onwedergeborenen niet uit hun zelf bekwaam zijn burgerlijk goed te verrichten, worden zij door de gemeene gratie nu in staat gesteld het burgerlijk goed te doen om Gods wil, zoodat het geheel en al overeenkomstig Gods Wet geschiedt?

Het verwondert mij dat Ds. Zwier zich er zoo gemakkelijk van af maakt en zoo dubbelzinning over deze dingen schrijft. De eerste indruk, die de bijvoeging op mij maakte was, dat de schrijver zich bedienende van de stok en blok theorie. Hij schrijft: "Ook dit burgerlijk goed is dus te danken aan Gods wil en niet aan den wil des menschen".

Wat hierin ligt opgesloten? We wagen het om te beweren, dat het volgende er uit op gemaakt kan worden. Eerst dan, na de werking van Gods algemeene genade, kan er bij den onwedergeborenen sprake zijn van een vrijen wil ten goede in burgerlijke zaken. Namelijk, alsdan wordt de wil, zijnde nu vernieuwd, niet alleen van God gedreven en bewogen, maar, van God bewogen zijnde, werkt hij, de onwedergeborene, ook zelf.

Ge zegt, maar dat staat er immers niet? Neen, het is waar, dat het er zoo niet staat, want dat is alleen waar van de wedergeborene door de ééne genade Gods. Maar indien de gemeene genade van oudsher zoo beleden is, gelijk ons vandaag geleerd wordt, dan hadden de vaderen het zóó wel in de belijdenis geplaatst.

Toegegeven nu, dat ook de schrijver het niet zoo bedoeld heeft en het zoo ook niet gelooft, dan blijft er slechts één andere mogelijkheid over. Dan heft God de Heere den wil van den mensch op. Hij stelt die wil op non-activiteit en nu werkt Gods wil in dien mensch zonder dat s' menschen wil ook maar iets doet.

Er is dan wel werking, doch niet door het kanaal van den will des menschen. Dan zou natuurlijk de mensch onder een soort hypnose verkeeren, was zich niets bewust, begeerde noch dacht, en dat zou dan het burgerlijk goed zijn, dat Gods wil door dien mensch heen werkt. Of, want de laatste gedachte is immers onzin, als het dan toch zoo is, dat "ook dit burgerlijk goed te danken is aan Gods wil, niet aan den wil des menschen, en, het zoogenaamde burgerlijk goed vindt zijn verklaring in de werking Gods algemeene genade", is dan die daad der burgerlijke gerechtigheid gedaan, om Gods wil en dies Hem welbehagelijk, omdat het gedaan werd naar Zijn Wet? En ook dat is onzin, want zoo stelt ge de daden van den natuurlijke mensch gelijk met de daden van Gods kind, zooals hij deze verricht door de vernieuwing des harten.

Behoeven we dan in het duister te blijven omtrent deze dingen? Wat zegt onze belijdenis? Allereerst, dat in verband met het licht der natuur (niet gemeene gratie) de natuurlijke mensch zich niet alleen niet kan bekeeren, maar, "dat hij ook in natuurlijke en burgerlijke zaken dit licht niet *recht* gebruikt", en dat ten spijt van alle geschrijf over de gemeene gratie. Waar dit nog bij komt," ja, *veel meer* datzelve, *hoedanig het ook zij, op verscheidende wijze geheel bezoedelt en in ongerechtigheid ten onder houdt;* en dewijl hij dit doet, zoo wordt hem alle verontschuldiging voor God benomen". Leeregels IV, 4. W. V.

IMPORTANT NOTICE

In this issue of the Standard Bearer, there begins an explanation of the Sunday School Lessons by the Rev. G. M. Ophoff, which will now regularly appear for the benefit of our S. S. teachers. This we feel sure, will be good news for all those who are interested in Sunday School work, and that it will be of great benefit to the teachers and also for many of the older scholars.

This explanation is in connection with the Sunday School Messenger, which is published by the Sunday School of the First Protestant Reformed Church. We would like to have all of our Sunday Schools avail themselves of the use of this paper, since it can be had for a very nominal sum. Since we now have a Sunday School paper of our own, edited by our own ministers and also the explanation in the Standard Bearer, we feel sure that most of our Sunday Schools will avail themselves of an opportunity of this kind.

We will be glad to send samples upon request, or if you wish to start with this paper you can communicate with the secretary of the committee, Miss Helen Ezinga, 1050 Dunham St., Grand Rapids, Mich.

The S. S. of the First Prot. Ref. Church
A. Van Tuinen, Supt.
J. Sytsma, Sec'y.

Sunday School Lessons

The Reception of The Word By Mankind - John 1:1-18

Lesson for January 3.

Verses 1-18 is an introductory passage in which John summarizes the content of his gospel and outlines the history he is about to relate. The reception of the eternal Word by the world and by His own is the theme brought forward. And on this theme his entire gospel turns. As to the world, it knew Him not, despite the fact that He was in the world and the world was made by Him. As to His own, they received Him not. But they, born of God received Him and to such He gave the power to become the sons of God. And when He was made flesh and dwelt among them, they beheld His glory, the glory of the only begotten of the Father, full of grace and truth. And of His fulness they received, and grace upon grace. It is plain that the point here purposely made at the outset is that mankind, every man, is thoroughly obdurate in heart and mind, hardened in feelings against all moral influences and that thus the sole reason why the gospel triumphed in the lives of some is that with God there is power to save.

There are four sections to this introductory passage. The first of these is comprised of verse one and two and concerns the Word as to His pre-temporal existence. The second section extends through verse 10 and has for its theme the Word as to His presence in the world. Verses 11-13 constitute the third division. Here the thought that predominates is, the coming of the Word to His own (the people of Israel). The fourth section, that ends with verse 18, especially has regard to the Word incarnate, received by those born of God. These sections are intimately related. The doctrines contained in them form a single, coherent thought-structure.

The sacred writer sets out with directing our attention to the Word, Who in verse 17 reappears as Christ Jesus and in the following verse as the only begotten Son.

Section 1. It concerns the prae-temporal existence of the Word, the mystery of the everlasting, inherent relation of the Father and the Son before any external revelation. This was a relation of infinite and perfect knowledge and love, in the Spirit,—a relation that sprang and eternally springs from that act of the Father consisting in His begetting the Son and that joint act of the Father and the Son consisting in their breathing the Spirit,—a relation finally that spells a fellowship in the divine being so perfect and so completely satisfying as to render God as a social being sufficient to Himself.

Verse 1 brings forward in three short sentences, three grand truths: the eternity of the Word (in the beginning was) the personality of the Word (with God) and the essential divinity of the Word (was God).

As in Genesis (vs. 1 of chap. 1) so here, the beginning signifies the first creation of all things, their initial coming into being. In this begining the Word already *was*. Thus He was from eternity. And this implies in turn that He was the creative principle, the *beginning of the beginning*, the Alpha, *the first* of *the first*, so that, before the mountains were brought forth, or ever He had formed the earth and the world, even from everlasting to everlasting, He is God. Hence, the Word *became not*, was not made, *before*, but *was* in the beginning.

"And the Word was with the God (in the original God appears with the definite article) God absolute, as individualized in the person of the Father. With God was He, as distinct from and over against Him, yet in direction toward Him and in intimate and inseparable nearness and closest communion with Him, toward the very bosom of the father, thus with Him as the personal Word, as the Friend-Son, the only begotten.

And the Word was God. Here the name God appears without the article. Yet the expression is not to be interpreted in the sense of *a God* or *second God.* God without the article denotes the divine essence, so that what is here affirmed is the essential divinity of the Word.

And the same was in the beginning with God. The expression to receive the emphasis is *the same* in the original text *this*. The meaning is that *this very Word* and no other was with God.

Now that He Who was with God and was God is called the Word signifies on the one hand that He is spoken of by God as the Word and is begotten by God as the Son, that thus to Him the Father communicates the entire divine being, so that He, the Word, the Son, is the image of God *as God,* the Word, the Son absolute, the whole, all-embracing, personal manifestation of the Father, the brightness of His glory, and the express image of His person. That He Who was with God and is God is called the Word means on the other hand that through Him God reveals Himself in creation and in re-creation. The extype of this is the word of man by which he expresses himself and communicates with others, reveals the thoughts and intents of the inward self. Hence, the word bears the impress of the man, is the organ of his mind and soul for self-expression and leaves him as pregnant with thought, purpose and feeling. Such is the word. As to the Son, He is the personal, living Word with God, the second individualization of the entire divine being.

In this scripture then, Christ appears as the Word with God (and the Word was with God) and the Word with God *as God* (and the Word was God). Now the Word as was said, is thought uttered, expressed, is the bearer of thought. Christ then is the full and complete expression of the Father in the divine being as the personal Word as well as He is the express image of the Father as the only begotten. Now God eternally utters the Word and is thus the cause of the existence of the Word in the divine being. Secondly, He expresses Himself *through* the Word in the Spirit in creation and re-creation, called into being again through the Word in the Spirit. Thus creation is the word, the expression of God as creature through The Word (Christ) in the Spirit. The church is the word, the utterance of God as the new, heavenly creature, through Christ in His Spirit. But Christ is the Word of God as God.

All things were made by Him; that is *through, in* Him, the Word, and thus came into being as so many images and reflectors of the thoughts in God's heart, of His wisdom, of His glories, came into being as bearing the impress of the mind of the Word, through whom they were made. Therefore do the heavens now declare the glory of God, and does the firmament shew His handiwork. Therefore, in the words of Paul, are the invisible things of Him clearly seen from the creation of the world, and understood by the things that are made, even His eternal power and godhead. Therefore, in the words of the Confession, is the whole creation before our eyes as a most elegant book, wherein all creatures, great and small, are as so many characters, leading us to contemplate the invisible things of God.

And without Him was not anything made that was made, so that all things without a single exception were made by this very *Word. And in Him was life.* Being the Word of God *as God,* He has life in Himself, so that in Him is life, that is, the *creative principle* of all things, which principle was (and is) also the life-element of all things, which means that in Him, the Word, all things live and move and have their being. *And the life was the light of men.* In man this life was kindled into rational and moral nature and consciousness, that is, into the ability to comprehend the self-revelation of God through the Word in creation. It means that God created man in His own image, in true knowledge, righteousness and holiness, so that what may be known of God was (and is) manifest in man, for God shewed it unto him. Now before the fall, man's heart was pure and his eye good. Then the light, the self-revelation of God through the Word, shown in man's sinless heart and mind. But man fell. By sin, "he separated himself from God, who was his true life, and corrupted his whole nature. And being thus become wicked, perverse and corrupt in all his ways, he lost all his excellent gifts", lost his power to spiritually discern the light, the self-revelation of God in creation, to discern this light with a

mind and heart that loves. Negatively expressed, man from then on hated and dreaded the light. The Word became to him an eye-sore, the blessed God a hated being. It means that all the light that was in man was turned into darkness. Man's eye became evil and man began to insist that the truth revealed in him is a lie. Thus *the light* (emitted by the Word) now *"shineth in darkness; and the darkness comprehendeth it not"*. Yet there remain, however, in man since the fall, the glimmerings of natural light whereby he retains some knowledge of God, of natural things, and of the difference of good and evil, and discovers some regard for virtue. . . ." But this light, the knowledge of God as retained, man in various ways renders wholly polluted, and holds it in unrighteousness." Thus man, now dead in sin, did not lose through the fall the ability to *rationally* know God, revealed in the Word. But so far is this ability from having true moral worth that it simply leaves him without excuse before God. Seeing, man sees not. And he hears without understanding.

There was a man, sent from God whose name was John (Jehovah is merciful). *The same,* that is this very John, *came for a witness to the light.* A witness was John and not a mere preacher of *the Light,* as it was given to him to behold with his very eye the incarnate Christ. He came *that all* (God's elect) through him, through his witness, might believe. He, John, was not *the* (in the original, *the*) light (*The* light was the Word), *but was sent to bear witness of the light. Was the true light that lighteth every man, coming into the world.* The light is the Word. Being the Word with God as God, being the only begotten, He hath light in Himself as in Himself He hath life. Light is He—spiritual, moral and intellectual light. In Him there is no darkness at all. Holy God is He. Being *the* light, He lighteth every man, He reveals in man what may be known of God, He being the Word. *He was in the world* by His almighty sustaining power, and in the light He diffuses, *and the world was made by Him, and* (but) the world knew Him not. The horror and shame of it! Knew Him not with a heart and mind that loves.

He came unto His own, the people of Israel of the Old Testament covenant, here called His own in virtue of their being the covenant people, His own, here in contrast to mankind in general. Not to mankind, the heathen world, but to His own He came as the *word* of truth and grace, thus as the Revealer of the *Triune Jehovah,* the God of grace and mercy. He came to His own, during the entire old testament dispensation, through the agency of the prophets, through the word they brought, which was His word, in all the types and symbols of the Old economy and finally in the assumed human nature. *And His own received Him not.* Again, the shame of it! Rejected was He by His very own. When the time was at hand for the Word to become flesh, the Israelitish people had nearly filled their measure of iniquity and were ready to crucify Him. Thus the whole world, Jews and Gentiles alike, lied under sin and were from the point of view of man, hopelessly lost. The pure light from heaven had only revived in fallen mankind sin. The heathen had changed the glory of the incorruptible God into an image made like unto corruptible man, and to birds. . . . And the Jews had all along crucified the Word as communicated to them through the prophets.

But as many as received Him, to them gave He power to become the sons of God, even to them that believe on His name. That some received Him was due not to any goodness inherent in them, but solely to the power of God to save; for they receiving Him are born of God, brought into being by His almighty creative Word, by the very word, spurned by mankind. Hence the rioting of sin that John here depicts, has in truth the will of God as its sovereign necessity. Thus the purpose of this depiction is to set forth man as a complete failure, and God as a perfect success. To those who received Him, He gave *power, right* and *ability* to become the sons of God. That is, to these He gives the testimony in their hearts that they are His children. These He empowers by His grace to purify themselves as He is pure. These He saves to the uttermost, these, born not of blood, nor of the will of the flesh, nor of the will of man, but of God. Flesh and blood here signify human nature in its frailty and sinfulness. Natural generation and conception involve the will of man. They are acts of the will.

And the word was made flesh, and tabernacled among us. In the Old Testament the Word tabernacled among the children of Israel in and through the Pillar of Cloud and in the Law. But in the fulness of time the Word became flesh, assumed our human nature, personally united Himself with a human body and a human soul and spirit. And through this flesh, human nature, the Word gave visibility to His glories, His grace and truth, and John and his brethren in the Lord also beheld His glory, the glory as of the only begotten of the Father. They saw it in all the gracious words that he uttered and in all the works that He performed.

And John bare witness of Him, and cried, saying, This was He of whom I spake, He that cometh after me is preferred before me; for he was before me. That is, my successor in time has come to be my predecessor in rank, as He was before me. *And of His fulness, have all we received, and grace for grace.* The full measure of grace and truth, merited by Him for His people, dwells in Him, in His human nature, upon which the Father first poured out the Spirit. Hence,

He is the true vine and His people the branches. In Him they abide and from Him do they receive, and grace for grace, that is, grace in an ever-increasing measure, grace as multiplied.

For the law was given by Moses, but grace and truth came by (in and through) Jesus Christ. The law is here contrasted to grace and truth. For the law is the binding commandment. It can and did not give life but by its demand worked the death of the sinner, revived in him sin, either unto salvation or eternal damnation. The law also stands against truth as the law is the type (it called for the type, the symbolical expiations of sin, etc.) and as the truth stands for the reality of salvation. Grace here spells salvation with all that it includes, the free gift of Christ, His meritorial work, His communication of Self to His people, the complete salvation of the latter, the renewal of all things. Grace then signifies the free love of God as it reaches His people through the cross and saves and beautifies them, so that they show forth the virtues of their God.

No man hath seen God at any time; the only begotten Son, which is in the bosom of the Father, He hath declared Him. God can be seen by His people only in His self-revelation, that is, in the face of the Word communicated, the only begotten, who as the Word, reveals God through the assumed human nature.

Christ Instructs Nicodemus - John 3:1-17

Lesson for January 10.

But (in the original) there was a man. *But* points back to the last three verses of the preceding chapter that assert that when Jesus was in Jerusalem at the Passover, many believed in His name, when they saw the miracles which He did, but that Jesus did not commit Himself to them, become intimate with them, because He knew all men, and needed not that any should testify of man, as He knew what was in man. The pariciple *but* may signify that of Nicodemus Jesus makes an exception and commits Himself to him as in him He discovered a true disciple in disguise. Christ reveals the secrets of the kingdom to His friends only. Nicodemus *was a man of the Pharisees, and a ruler of the Jews.* Thus, coming from the pharisees and being a member of the Sanhedrin (he was ruler of the Jews) he was a man of position and influence in the commonwealth of the Israelitish theocracy. He was of the sect of the zealous Pharisees, a sect that had no knowledge of the mysteries of redemption and in particular of the mystery of regeneration and that sought to win the favor of God by a self-made holiness. In Nicodemus then there stood before Jesus a man and in all liklihood a believer from the cultivated world. *The same came to Jesus by night.* This doing of his was a mark of weakness as appears from the particular mention of this circumstance. Yet Nicodemus must not be put down as a hypocrite who came to spy upon Jesus under the cloak of simplicity. It would have required considerable courage for a man of his rank and prestige to publicly show an interest in Christ. To do so would have been to flout his colleagues to their faces and to lower himself in their esteem. Yet there was too much in Jesus that appealed to him to permit him to remain away altogether. So he came by night. And the Saviour bore with his weakness and received him at this unseasonable time. And he, an educated man of age sat as pupil at the feet of a young rabbi.

Rabbi, we (not I), know, said he to Jesus, "that thou art a teacher come from God," as if the conviction he voiced was that of all his colleagues. This it was not. Yet in all liklihood there was found in his circle spirits kindred to his. The miracles that Jesus performed had awakened in his soul the certainty that he had to do with one—a teacher—come from God. For no man could do these miracles that Christ did except God be with him." Thus he was not one of those who, under the impulse of sheer malice, sought for the secret of Christ's power in the circumstance that, as they said, he was in league with Satan. It may have been a true faith that for wont of more knowledge and better insight, here esteemed Christ as a prophet Be this as it may, Nicodemus' approach is respectful. He addresses Jesus as Rabbi and thus puts Him on a level with Himself. This is significant, as the title was denied to him by many. Yet to this according to the Lord the dignity of Rabbi, not to much significance mnst perhaps be attached, as the Lord has as yet not aroused the ire of the sect to which Nicodemus belonged by His exposure of its hypocracy.

Yet, however, respectful the approach may be, their animates from Nicodemus' speech a certain boldness and even pertness (so it seems to me) that makes it rather easy for us to recognize in him the self-sufficient pharisee. Christ, capable of knowing what is in man, sees through him. And knowing that he has no knowledge even of the first rudiments of the true religion, knowing too, that in common with his kindred spirits he entertains a purely carnal conception of the kingdom and its King, Christ immediately without a moments delay begins to discourse upon one of the great cardinal truths of the kingdom—a truth that from the nature of things is the first to which He must direct the attention of His pupil. "Verily, I say unto thee— Nicodemus must understand that what he now hears this Rabbi say to him has great weight. Mark, too, that in responding, Christ avoids the title, rabbi. The earnestness that animated from His person and speech renders the observance of polite forms in the use of titles incongruous. Mark, too, that Christ places over against Nicodemus *we know* his *I now say, I,* not *we.*

This *I say* betokens conviction and courage and the consciousness on the part of Christ that He alone of all men knows. Finally, mark also that over against Nicodemus' "Thou art come frome above and therefore art a teacher (from the kingdom)." Christ places His, "A man must be born from above if he would as much as see the kingdom of heaven.

To be born from above or anew. How should this birth be described? As a radical, fundamental change in man (the elect sinner) of which God is the author; as the coming into being of a new man, a heavenly creature, the spiritual man; as a coming forth of this creature from the almighty creative will of God; as the implanting of a new and heavenly principle of life in a man, dead in sin and as the flowering of this life in him. The man born anew has heaven in his soul and in heaven is also his walk of life. He only can see the kingdom of heaven, of God, of the God and Father of our Lord, Jesus Christ, spiritually discern it, feel himself attracted to it, take it, regard it as the sole good, expect it, hope for its coming, seek it, prize it and count it all joy that of this kingdom he may be a citizen. Only the heavenly can see the heavenly. Thus to a man, not born anew, this kingdom is a hated entity; its light pains his evil eye. Because of his antipathy to the kingdom, he cannot know it, spiritually discern it, recognize its glory, evaluate its worth. For he is earthy, sold under sin; and can mind carnal things only. Consider that evil brood, that pitted itself against Christ. In their ignorance—an ignorance that had its roots in their hatred of Christ, it saw not, could not see Him, see in Him the Saviour, behold His glory, as the glory of the only begotten of the Father. And in their wilful ignorance they crucified Him, the Lord of glory. In truth, except a man be born anew, he cannot see the kingdom of God.

Nicodemus is perplexed, confounded. "How," he asks, "can a man be born when he is old? Can he enter a second time into his mother's womb and be born?" To Nicodemus the demand is as unreasonable as that one should enter a second time into his mother's womb, as unreasonable and as impossible. But Christ is insistent. What to this ruler is impossible must come to pass. Jesus answered, "Verily, verily, I say unto thee, Except a man be born of water and of the Spirit, he cannot enter the kingdom of heaven. Water (baptismal) the sign of the washing away of sin by the blood of Christ, here points to the Spirit of Christ, in and through whom He renders the fruits of His meritorial labors, effective in His people. Seeing the kingdom and entering it, go hand and hand. To see it is to spiritually discern. The expression *to enter the kingdom,* refers more to the action of the one born anew, consisting in true pentinence, contrition of heart, in the continuous confession of sin, in being holy, in purifying oneself as He is pure, in laying off the old man of sin and putting on the new man, thus in crucifying our members which are upon the earth, in setting affection on the things above, in seeking these things, in denying oneself, in taking one's cross upon him, in renouncing the world and the things out of the world; it consists, in a word, in all those spiritual exercises that spring from the life of regeneration. Entering the kingdom is equivalent to striving to enter in through the narrow gate, to fighting the good fight of faith. Entering the kingdom is a life-long engagement. How utterly impossible for any one not born from above to enter the kingdom.

Christ gives the reason why such a one cannot possibly enter the kingdom. Such a one is born from the flesh. It is his only birth. Hence, he is flesh. For kind always and invariably produces kind. Now flesh certainly cannot, will not, neither may not, enter the kingdom of heaven. Flesh here signifies the entire man, not born anew; his spirit (demoralized through sin and therefore under the dominion of the sinful lusts of the lower nature of man) soul and body. Only he, born of the Spirit can enter the kingdom, as he so born is a heavenly creature, again by virtue of the fact that kind produces kind. He born of the Spirit is Spirit.

Marking Nicodemus' perplexity, Christ continues, Marvel not that I say unto thee, Thou must be born again. The wind bloweth where it listeth, and thou hearest the sound thereof, but canst not tell whence it cometh, and whither it goeth: so is every one that is born of the Spirit".

The wind in nature is the symbol of the Spirit. The points of comparison are three: a. The absolute independence and sovereignty of the wind, (it bloweth where *it* listeth, not where *man* listeth. Thus, *sovereignty* in contrast to man, not to God). b. Its effect, (Thou hearest its sound). c. Its incomprehensible and mysterious operation, (Thou canst not tell whence it cometh). It was necessary that Christ stress the absolute sovereignty of the movements of the Spirit of regeneration in the hearing of Nicodemus. From his reply, "Can a man enter the second time into his mother's womb and be born," it is evident that he conceived of rebirth as somehow contingent upon the free will of man. The Spirit begets a man if he wills to yield himself to the Spirit. This, by the way, is also the view one comes upon in Arnold's commentary. Christ therefore affirms that the Spirit renews, reclaims from death, whom *He* will. How can the will of the sinner, dead in sin and who thus does not exist spiritually, consent to being brought into being. The absurdity of it! Does a man choose to be conceived and born in the natural sense?

Regeneration is a work of God in which the sinner is necessarily absolutely passive, and of which he is not at all conscious. Only the effects of the renewing operation of the Spirit in a man are discernable. The sound of the Spirit is heard, His fruits seen,

the good works in which He causes the one born anew to walk, lie within the range of observation. And how incomprehensible this work of God in man! How mysterious? How it defies man's powers of penetration! But let Nicodemus not marvel. Let him not take the stand that only that which can be comprehended, is to be received as truth, as fact. Let him consider that in whatever direction man may turn, he encounters the mystery, God. But, the sound of the Spirit can be spiritually discerned, the kingdom seen and entered, yet only by the one born anew.

Nicodemus still does not understand. "How," says he, "can these things be?" He should ask this, he, a master in Israel? "Art thou a master in Israel and knowest thou not these things?" Jesus continues, "Verily, verily, I say unto thee, We speak that we do know, and testify that we have seen; and ye receive not our witness." Christ, as the only begotten of the Father, knows and sees God, the mind of God in the Spirit. As man, too, Christ knows and sees, being instructed by the Spirit (who shows Him all things) given Him without measure. We can distinguish here but cannot separate. Christ, being what He is, utters instruction respecting the mysteries of the kingdom that is absolutely reliable. His knowledge of the mysteries of the kingdom, of the secrets of God, is certain. And these secrets He communicates unto His friends, His own. Hence, *we* speak. . . . Yet Nicodemus and his kindred spirits receive not Christ's witness. Still he asks, "how can these things be?" To this Jesus replies, "If I have told you earthy things and ye believe not, how shall ye believe, if I tell you of things heavenly?" The earthy things are the eternal mysteries of redemption (the cross and its benefits seen in the people of God) as realized on earth before the *eyes* of men and thus as seen by them, by Nicodemus. Yet though he sees, he believes not. The heavenly things are these same mysteries as eternally present with God in His counsel. The things heavenly therefore cannot be seen *by man.* How then shall Nicodemus believe, if Christ tell him of the unseen heavenly things, if he believes not the things seen? Impossible. The things seen are the unseen things revealed. Christ's testimony is also revelation of these same things. Can it be expected of a man that he will receive the latter, if he reject the former? A man must be born anew to receive Christ's witness, as well as he must be born anew to believe when he sees the things earthy.

"And no man hath ascended up to heaven, but he that came down from heaven, even the son of man which is in heaven." Thus there is only one man, who has ascended up to heaven, to wit, Christ. He ascended up to heaven, that is, He received the Spirit without measure and by this Spirit was lead into all truth, so that he clearly and perfectly came to know and to see the things heavenly and to love them. And there being with Him a perfect will to perform the work assigned to Him, He accepted His cross and said, "Lo, I come to do thy will. . . ." And in all His terrible suffering, He, the son of man, was in heaven, with God. Not once did He falter. Ever had He God before His mind's eye. It was ever His meat and drink to do the will of the father. His conversation in all those dark hours was ever in heaven. Not once did the disposition form in His soul to repudiate the Father and the things heavenly, because He willed not the cross. Now whereas the son of man, who came down from heaven went up to and is in heaven, He knew absolutely and infallibly, God and the mysteries of the kingdom. Let Nicodemus therefore, receive His witness. For He is man's only infallible, reliable, willing and able teacher and Saviour.

He came down from heaven. And as Moses lifted up the serpent in the wilderness, even so must the Son of man be lifted up. The serpent was lifted up before the eyes of all for the perfect healing of those bitten by the fiery serpents, namely for the bitten ones who believed, who fixed their eye in faith upon the raised-up serpent. So *must* the son of man be lifted up before the eyes of all men for the healing of His people, for those who believe, lifted up, affixed to the cross, lifted up in heaven, on the throne, at the right hand of the father, to there draw all men to Himself. Whosoever believeth in Him will be saved. Whosoever, every man, without exception, *who believes,* namely His elect. Whosoever, never signifies in Scripture all men, head for head, but always every man who believes, the elect.

Christ here turns to a new subject, namely, that of His atonement. He must be lifted up. For God so loved the world. . . ." Christ here gives the reason *why* the Son of man *must* be lifted up. The reason is, God *so* loved the world; that is, in the manner spoken of, in the way described, in this manner, (outoos, the Greek) thus so, that He gave in His eternal counsel His Son, gave Him, that is, lifted Him up for the healing of the world, (His people). Therefore *must* the Son of man be lifted up *in time.*

The world He loved is not the world that lieth in darkness. How could this be if this world is destined to pass away. But the world that He loved is the world He eternally possessed in His counsel in Christ. He gave. . . . that this *world* might have life, eternal, heavenly, imperishable life, this world, that as a historical phenomenon is lost and must be saved. Thus it follows that Christ sent not His son to condemn the world, this world, but to save it.

Note—Regeneration, as described above is the implanting of the new principle of life. The anology of this in nature is conception. To regeneration as the appearing of the new man corresponds *birth* in nature. It is the new principle of life as developed, the new man taking on visibility in the fruits of the Spirit, that can be seen and heard. G. M. O.